

Utvářet krajinu a zduchovňovat ji

Pavel Sandtner, kněz

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

1/2023 / ročník XXXIII / 29 Kč

16 Epifanie – Zjevení Páně

18 Reportáž s návštěvy biskupa v Indii

29 Časopis Rodinný život

24 Seriál: Řeholní řády a kongregace v diecézi

ZVEME VÁS NA

SEMINÁŘ O EVANGELIZACI

11. 3. 2023   OD 8:30

NOVÉ ADALBERTINUM,
HRADEC KRÁLOVÉ

PŘEDNÁŠKA | WORKSHOPY | CHVÁLY

HLAVNÍ HOST: P. JOSEF PROKEŠ

*Jak dnešní lidé touží po evangeliu?
A jaká je v tom moje role?*

DOBROVOLNÝ PŘÍSPĚVEK: 100 Kč
DOPROVÁZÍ CHVÁLOVÁ KAPELA DOTEK

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY:

www.bihk.cz/evangelizace

+420 724 129 887

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Boží řeč jsem si vzal k srdci
Pavel Sandtner
- 9 **pozvánky**
Kurz pro pomocníky
při podávání sv. přijímání
- 13 **aktuality z diecéze**
Poutní kostel v Nové Pace
po letech zazáří v celé kráse
- 16 **tradice**
Epifanie – Zjevení Páně
- 18 **reportáž z Indie**
Adopce na dálku:
Zdvihnout nejmenší
z prachu ulice
- 24 **seriál**
Řeholní řády a kongregace
v královéhradecké diecézi (12)
- 29 **média**
Časopis Rodinný život
- 30 **Papežská misijní díla**
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Lekce Zacheus - aneb náš restart

Novoroční a zpovědní předsevzetí

Prožíváme první dny nového roku a je tu zase smršť všelijakých předsevzetí a návodů, jak začít znova. Řeší se hlavně hubnutí, cvičení, zdravý styl života, atd. Zní to dost kýčovitě i naivně, protože za pár týdnů nebo dnů u většiny lidí nadšení opadne a vše se vrátí víceméně do starých kolejí.

Koneckonců my katolíci to dobře známe. Bohužel... Vždy, když opouštíme zpovědní místnost, máme krásný pocit znovuzrození – a to skutečně platí. Je to nový začátek a šance. Tím pádem si v lepším případě dáme předsevzetí, že od nynějška budeme žít skutečně lépe. A nejsou výsledky podobné? Čím obecnější snaha (ve stylu, že už budu hodný), tím dříve zjistíme, že se nic nezměnilo. Větší šanci má jasný, konkrétní a jednoduchý cíl, ke kterému budeme systematicky směřovat až do dalšího opěrného bodu na naší cestě – tedy do příští zpovědi.

Když se do něčeho pustíš, tak pořádně

I když můžeme být k novoročním snahám poněkud skeptičtí, tak na druhé straně kdo ví, možná, že teď je ten den spásy, ten „kairos“ – pravý čas k obnově. Tak se do toho dejme. Ostatně vše má svůj čas a i jiné svátky nás aspoň jednou za rok nějak inspirují: Velikonoce dávají důvod k radosti z nového života, díky dušičkám si vzpomene snad každý na naše zesnulé, nedlouho před tím si připomínáme naše strážné anděly a na Vánoce máme pádný motiv, abychom po čase zavolali nebo napsali svým známým. Tedy Nový rok jako restart, proč ne? Ale když, tak naplno. Kdysi mi v dětství sestra oprávněně vyčítala, že dělám například sobotní úklid velmi ledabyly. Strašně se mi do něj nechtělo a podle toho vypadal výsledek. Říkala mi: „*Buď to dělej pořádně, nebo vůbec.*“ Tehdy bych rád to druhé, ale udělat jsem to musel.

Jak můžeme postupovat?

Při důkladném přístupu je potřeba dobrá analýza. Možná jsme ztratili chuť do života, ovládl nás strach z toho, že život utíká, a máme na krku spoustu starostí s rodinou, bytem, domem, starými rodiči i dospělými dětmi a zoufale toužíme znovu nastartovat, chytit druhý dech, zbavit se nějaké dlouhodobé závislosti, zlepšit svůj duchovní život. Zde mnohdy nabízejí svou pomoc zkušení koučové.

SANDTNEROVÁ

JANKŮ-SANDTNEROVÁ

KNÍHA KUCHAŘSKÝCH PŘEDPISŮ

MARIE JANKŮ-SANDTNEROVÁ

František Janků

KLASICKÁ ČESKÁ KUCHAŘKA

knih rozpočtů a kuchařských předpisů

Boží řeč jsem si vzal k srdci

Novým krajinným prvkem horního Posázaví bude kovaná křížová cesta. Nechal ji zhotovit přibyslavský kněz **Pavel Sandtner**, ochotně vyprávějící nejen o kulturně-duchovních proměnách Přibyslavska.

„Jaká byla vaše cesta ke kněžství a následně do Přibyslavi?“

Ke kněžství jsem se dostal poměrně dlouhou cestou, která trvala přibližně deset let. Od střední školy, přes krátké studium teologie v Českých Budějovicích, základní studium v Praze i postgraduální v Olomouci. Neslyšel jsem žádný hlas, nezažil nějaký mystický zážitek. Prostě jsem po letech nějak dospěl k poznání, že Bůh mě k této cestě zve. Neříkám, že jsem se nevzpouzel. Bůh trpělivě počkal, co mu na to odpovím. A pochopil jsem, že prostě čeká, až se rozhodnu já. A v té odpovědi je veškerá tíha všech vážných rozhodnutí, které člověk v životě před Bohem udělá. Do Přibyslavi jsem přišel jako kaplan v roce 2006. Ovšem už v roce 2007 jsem byl poslán do obce Nížkov, která se stala mou první svěřenou farností. Od roku 2015 působím znovu v Přibyslavi. Jsem tady rád a myslím, že se nám s pomocí všech podařilo mnoho dobrého. Jak v pastoraaci, v budování společenství, tak v péči o náš chrám. Soudím, že i pro propojení mezi tzv. kostelními a nekostelními jsme udělali, co jsme mohli.

„Přišel jste s nápadem obohatit členitě panoráma Českomoravské vrchoviny významným křesťanským prvkem – křížovou cestou.“

V roce 2020 jsem chodil na delší procházky se svým psem. Oblíbil jsem si cestu na druhý břeh Sázavy do Hesova a nahoru, na náhorní planinu mezi malými vesničkami Uhry a Dvorek. Bylo to v době omezení bohoslužeb v kostelích. Napadlo mě, že by zde mohla vést křížová cesta. V přírodě byly možnosti otevřenější, než

v uzavřených prostorách. Nejprve jsme s myšlenkou na pozdější realizaci něčeho trvalejšího do země zatloukli prosté dřevěné kříže. Instalaci jsme přenášeli živě přes kanál youtube. Naši křížovou cestu jsme šli z důvodu covidových omezení jenom ve čtyřech. Kněz, dva hudebníci a kameraman. Putování se předtáčelo a přes internet se na Velký pátek promítalo. Už na Květnou neděli v roce 2021 si soukromě po skupinkách cestu prošlo na dvě stě lidí.

„Když jsem byl po třetí operaci, jedna rehabilitující sestra mi řekla, kdy už zvolníte, kolik varování ještě potřebujete? Tak jsem si tu Boží řeč vzal k srdci. A doporučuji to všem.“

Na kopci, kam křížová cesta míří, stojí kříž uměleckého kováře Petra Štáfle. Kříž se nabízel jako přirozený konec celé cesty. Kováře jsem oslovil, zda by dokázal nahradit naše kříže z dřevěných latí trvalejšími výjevy všech zastavení kalvárie z kovu. Myšlenka se Petru Štáflovi zalíbila a slíbil jsem mu, že ho formou provedení nebudu nijak omezovat. Pro jeho tvorbu jsem mu dal volnou ruku. Shodli jsme se na tom, že všechna zastavení budou kované plastiky, každá bude jiná, a podle jeho myšlenky bude jen uměleckým náznakem zobrazovat události z posledního dne života Ježíše Krista – počínaje Pilátovým soudem přes jeho setkání s Pannou Marií a dalšími, třemi pády až

po jeho smrt, pohřeb a zmrtvýchvstání. Vize Petra Štáfle byla figurální plastika, která povede dialog s poutníkem. V tom jsme si rozuměli. Pouhý náznak poutníkovi dává prostor pro jeho vlastní představivost, obrazotvornost, fantazii, dialog.

„Dokážu si představit tu finanční náročnost...“

Na začátku jsme neměli žádné peníze a kovář předvídal brzké zdražení stavebních materiálů, v našem případě především železa. Proto jsme železo a kovářské uhlí objednali a na náklady farnosti nechali dovézt. Před Velikonocemi 2022 byly všechny plastiky hotovy a v zahradě kovárny jsme mohli uspořádat veřejnou vernisáž nového díla. Na náhorní planinu a ke kovárně jsme došli pěšky z údolního Hesova, s modlitbou jsme se zdrželi na všech místech, kde plastiky budou trvale stát. Na tuto pouť, navzdory chladnu a větru, opět přišlo kolem dvou set lidí, nejen věřících.

„To lze jen tak někde v přírodě umístit takové umělecké dílo?“

Problém byl s polní cestou. Ona tam dříve byla, ale později zanikla a byla zaorána. Pole patří městu Přibyslav, pronajaté ho má společnost Osiva, která je známa především produkcí kvalitního kmínu a máku. Vyšla nám vstříc a souhlasila s obnovou celé polní cesty, i když tím přišla o nemalý kus produkční plochy. O geodetické vytyčení se postarala městská samospráva.

„Jak samotná polní cesta pro tu křížovou bude ve finále vypadat?“

☛ S kovářem Petrem Štáflem již dříve zrealizovali umístění vysokého kovového kříže nad Přibyslaví

☛ P. Pavel Sandtner na Vysočinu přišel ze středočeského Benešova před 16 lety, od roku 2015 je farářem v Přibyslaví

Potěšila mě iniciativa spolku OPUKA. Parta mladých lidí se dala dohromady na jaře roku 2020, tedy ve shodnou dobu, kdy se zrodila myšlenka kované křížové cesty. Název OPUKA vyjadřuje zkratku „občané Přibyslavi pro urbanismus, krajinářství a architekturu“. Spolek už vysadil ovocnou alej 96 stromů původních odrůd jablek, hrušní a třešní a nabídl se, že podél naší křížové cesty vysadí dvaatřicet zimních dubů (*Quercus petraea*). Celá křížová cesta bude dlouhá 1,4 km, dubová alej bude na přibližně 850 m, samozřejmě mimo lesního úseku. Znalci vědí, že dub zimní, zvaný též držák, je po buku lesnický nejvýznamnější listnatou dřevinou ve střední Evropě. Mně se tato myšlenka velmi líbí. Dubových alejí vskutku mnoho není. Obdivuji alej vedoucí z Olbramovic poblíž Benešova, kde jsem se narodil, k zámku ve Vrchatových Janovicích. Úpravy zámecké zahrady se tam chopila Sidonie Nádherná. Krásný barokní koncept proměny krajiny je také k vidění kolem Kuksu poblíž Dvora Králové. Proč bychom i v Přibyslaví nemohli utvářet krajinu a zduchovňovat ji podobně, jako se o to mnozí pokoušeli v duchu baroka? Mám například na mysli Braunův betlém u Kuksu a celou úpravu okolní krajiny.

☛ Už ta součinnost úřadů a firem je mimořádná.

Iniciativu naší farnosti přijala městská samospráva. U pozemku, který byl součástí rozoraného lánu, dohodou ukončila

pacht se společností Osiva, ta s tím souhlasila. Finanční pomoc slíbila strojírna ACO Industries.

☛ Vaše příjmení mi nedá nepoložit jednu otázku. Nepocházíte z rodu nejznámější české kuchařky?

Ano. Můj již nežijící dědeček Vojtěch Sandtner byl blízkým příbuzným Marie Theresie Emericy Sandtnerové, která byla 6. ledna 1886 pokřtěna v kostele Nejsvětější Trojice ve Spálené ulici v Praze. Její kuchařské knihy se dočkaly mnoha vydání a jsou známé pod lidovým názvem „Sandtnerka“. Kuchaři tvrdí, že Magdalena Dobromila Rettigová (1785–1845) je už spíše jen literární legendou z časů národního obrození a její předpisy dnes mají velmi malý praktický význam, naopak prý Sandtnerová stále promlouvá i do současné praxe českých kuchyní. Svědčí o tom další a další vydání její základní knihy. Nepočítaje již, že valná většina současných autorů kuchařských předpisů a publikací, a co jich dnes vychází, od Sandtnerové čile opisuje. Jak jsem se dočetl, žila v přesvědčení, že „jaká strava, taková síla a zdraví, na správné výživě závisí nejen stálé zdraví, nýbrž i blahobyt v rodině“. Byla vynikající kuchařkou a také cukrářkou. Hovoříme spolu v druhé adventní neděli, rád proto ocituju její pořad aktuální úvahu: „Vím, že v krásné době vánoční chcete potěšiti malé i velké a přerůzné starosti tíží vaše dobré hlavy již kolik týdnů před Štědrým večerem. Co tu starostí, jak a čím koho poděliti,

potěšiti, překvapiti, jak jídla upraviti i čím stromeček přioditi a vyzdobiti.“ Staré výtisky jejich knih, na kterých je znát, že se opravdu hojně používaly, se jako rodinný poklad předávají z generace na generaci. Nedávno jeden občan přinesl na faru 61. vydání kuchařky z roku 1946, ve kterém její autorka zemřela.

☛ Víte, kde byla pohřbena?

Je pohřbena spolu s manželem Františkem Janků na Olšanských hřbitovech, jejich hrob adaptoval Pražský kulinářský institut. Byla to i politicky silná žena. Když před vánočními svátky v roce 1942 byly všechny kuchařky vyprodány, protektorátní vláda další vydávání nepovolila, respektive je podmínila tím, že knihy přepracuje a přizpůsobí válečným poměrům. Na tento diktát nepřistoupila, ohradila se slovy: „Na chvalně pověstné české kuchyni se nic měniti nedá, protože pokrmy zhotovené podle staré tradice kuchyně české se ošiditi nedají“.

☛ Lidé v Přibyslaví vědí, že jste procesoval kus světa. Kde všude jste byl?

Rád jsem chodil po slovenských horách a poznal řadu poutních míst ve Francii a Španělsku. Odvážil jsem se také do exotických zemí, první v řadě to byla Etiopie, potom Kalifornie, Filipíny, Ekvádor. V této jihoamerické zemi, jejíž metropole Quito je nejvýše položeným hlavním městem na světě, jsem vystoupil

◀ S bratry Kamarádovými v lednu 2019, když z věže kostela snesli makovici a zlomený kříž

◀ Pavel Sandtner za velkého zájmu novinářů na přibyslavské radnici vyňal archiválii ze schránky, která se našla v makovici

na dlouho vyhaslý vulkán Rumiňahui; je to můj výškový rekord – 4696 m n.m.

77 Zažil jste za vašeho kněžského působení v Přibyslavi nějakou dramatickou příhodu?

Počátkem ledna 2019 mě pozdě večer kontaktovala Policie ČR, že přijala sdělení, že kříž tyčící se do výšky 50 m na vrcholu gotické věže, která je majetkem církve a jsou v ní naše dva zvony, je zlomený a hrozí jeho pád na zem. Prostor, kterým věřící procházejí do kostela, jsem musel ihned zabezpečit a postarat se o zajištění kříže a jeho brzké snesení. K havárii došlo proto, že do makovice zatekla voda a silný mráz roztáhl ocelový tubus, do něhož byl kříž zapraven. O pomoc jsem požádal specialisty na výškové práce. Vyšplhali až na báň po hromosvodu a zlomený kříž zafixovali. O několik dnů později je až nad kříž vynesl jeřáb. Po dlouhém zápolení za desetistupňového mrazu dolů snesli 60 kg těžký kříž a měděnou makovici. Uvnitř byla schránka. Se starostou města Martinem Kamarádem jsme ji otevřeli. S velkým vzrušením jsem v čistých bílých rukavicích, jak to ukládá předpis pro brání archiválií do rukou, vytáhl srolované dokumenty a na stůl vysypal staré mince.

77 Co zajímavého tuba obsahovala?

Nejstarší listinou uvnitř bylo rovných 120 let staré smuteční oznámení o skonu Clotildy Clam Gallasové, rozené

Dietrichsteinové. Majitelka přibyslavského panství zemřela na zámku Pohled 31. října 1899. Parte v němčině a češtině sepsal její syn František Clam Gallas. Originální dokument z 1. 11. 1899 podrobně rozepisuje rodovou příslušnost předposlední majitelky přibyslavského a polenského panství a oznamuje:

Podpořte křížovou cestu v Přibyslavi!

Pokud byste chtěli finančně podpořit realizaci křížové cesty v Přibyslavi, dobrovolné příspěvky můžete zaslat na účet přibyslavské římsko-katolické farnosti číslo

1120706379/0800

„Tělesná schránka drahé zesnulé bude v sobotu dne 4. t. m. o 2. hodině odpoledne ve farním chrámu Páně v Pohledu slavnostně vykropena, pak na nádraží v Pohledu přenesena, odtud do Haindorfu u Friedlandu v Čechách (dnes Hejnice – pozn. red.) převezena a tam v pondělí dne 6. t. m. po slavnostním requiem, které se v tamním klášterním chrámu o 10 1/2 hodině dopoledne odbýváti bude, do rodinné hrobky uložena. Zádušní mše svaté budou se téhož dne a v tutéž hodinu ve farním chrámu v Pohledu, ve všech patronálních chrámech a v chrámu Páně Zvěstování Panny Marie (P. P. Servitů) ve Vídni čísti.“ Myslím, že to je krásný doklad funerální římsko-katolické kultury.

77 Jak zimní operace s nalomeným křížem skončily?

Po roce jsme novou makovici a původní kříž na vrchol věže úspěšně vrátili. Když bylo vše zpátky, spolu se dvěma fotoreportéry jsme se nechali v jeřábovém koši vynést až nad věž, museli jsme překonat závratě z vysoké výšky, poprvé a zřejmě naposledy jsem obě historické dominanty města viděl z ptačí perspektivy.

77 Ve farním dvoře stojí stará stodola, která se proměnila v živý kulturní prostor.

Stodola skutečně žije. Nejvíce hudebními pořady. Vystupovali v ní například Čechomor, Radúza či Hradišťan. Koncert zde měla kapela Jelen, jejíž čtyři hráči z celkových sedmi jsou našimi farníky. Stodola je poznamenaná hospodářskou činností, má oprýskané zdi, nemá lustry a chodíme v ní po mlatě. Právě toto „nekulturní“ prostředí však některé akce zvýrazňuje. Světověznámý fotograf prof. Jindřich Štreit řekl, že jeho sociální cyklus Kde domov můj? nevyzněl nikde lépe, než u nás. Několikaletou tradici má podzimní festival Nocturno a jazzový víkend Houpačka.

77 Usilovně pracujete také na revitalizaci kostela Narození sv. Jana Křtitele.

Daří se nám opravovat chrám, počínaje chemickou sanací fasády, kamenným obložním, nátěrem, restaurováním soch

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapková 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Pascale Chapaux-Morelli

Je to manipulace?

Rozpoznejte ji a ubraňte se!

Abychom se vyhnuli manipulaci od druhých, musíme poznat, co si myslí, co zamýšlí a co je motivuje. Analýzu provádíme s využitím své emoční inteligence, díky znalosti přesvědčovacích technik a typických profilů manipulátorů, dešifrováním řeči těla. Musíme se také naučit říkat „ne“. *Brož., 208 s., 349 Kč*

Alan Linnér, Anders Nyman

Láskyplná setkávání

Choreografie úspěšného vztahu

Kniha o situacích, které ohrožují harmonický vztah, o úskalích řešitelných v párové terapii, o důležitosti prvního setkání, o nedostatečnosti jazykových prostředků a důležitosti odpuštění, smíření a omluvy, o kreativních vztahových řešeních, o terapeutických výzvách při řešení nevěry a o rozhodování, zda má smysl ve vztahu setrvat. *Brož., 208 s., 399 Kč*

(Farní stodola se proměnila v kulturní dům svého druhu. Pavel Sandtner (vlevo) a Petr Málek instalují výstavu fotografií Jindřicha Štreita

a průčelí i kamenných portálů kostela i věže. Pokračujeme v restaurování interiéru kostela. V tom jsme navázali na restaurátorské záměry kazatelny a křtitelnice, které zajistil můj předchůdce P. Zdeněk Kubeš. Několik let pracujeme na restaurování celého presbytáře, včetně oltářního obrazu, mramorů a přítomných plastik. Restaurátorské záměry jsme nechali zpracovat i na další čtyři oltáře v kostele. Vše bylo a je možné jen díky štědrosti farníků, vzorné spolupráci a štědrosti města Příbryslav, sponzorů a dotací z Ministerstva kultury ČR.

” Hovoříme spolu na prahu roku 2023, kdy si lidé přejí vzájemně štěstí a zdraví. Vy sám jste poznal, jak důležité zdraví je...

V roce 2013 mně diagnostikovali starší zakrvácení ze žilních anomálií v oblasti mozečku a mozkového kmene. Později jsem prožíval zvláštní stav spojený s extrémní únavou, měl jsem problémy s rovnováhou. V roce 2018 jeden z mnoha kavernomů v mozgovém kmeni zakrvácel a musel jsem podstoupit operační zákrok s nejistým výsledkem. Ujal se mě profesor Vladimír Beneš z Ústřední vojenské nemocnice v Praze se mě ujal a zákrok se mu podařil. Krátce na to jsem dostal bakteriální zánět mozku a narodil jsem se podruhé. V roce 2020 jsem postoupil třetí operaci, i tentokrát s velkým rizikem,

ale vše dobře dopadlo. Musel jsem však rehabilitovat ochrnutí tváře a cvičit chůzi a rovnováhu.

Jsem vděčný Bohu i všem, kteří se za mě modlili. Vím, že takových bylo hodně a že se modlili s láskou, o tom nepochybuji. Nebylo to jednoduché období. Ztratil jsem sluch na jedno ucho, mám potíže s rovnováhou a zrakem, vše je našťastí v míře, která mi nebrání v plnění kněžských povinností. Když jsem byl po třetí operaci, jedna rehabilitující sestra mi řekla, kdy už zvolníte, kolik varování ještě potřebujete? Tak jsem si tu Boží řeč vzal k srdci. A doporučuji to všem. Ačkoli nikdo neví proč, a ani se nedá nijak predikovat, kdy co praskne, přesto se snažím nepřepínat síly, rozkládám si úkoly v čase. Mám kolem sebe ve farnosti vynikající spolupracovníky, s mnoha úkoly a starostmi mi pomáhají. V době mé nepřítomnosti mě zastupovali kněží z vikariátu Havlíčkův Brod. V roce 2020 P. Dmytro Romanovský, tehdy byl kaplanem v Kutné Hoře, dnes působí v Čáslavi. Všem jsem vděčný, že se postarali o farníky a občany. A všem z Příbryslavi a širokého okolí děkuji za podporu. Jsem si dobře vědom toho, že nevycházela jenom z řad lidí pravidelně navštěvujících kostel. Podpora byla široká, vím, že se za mě modlili kněží, biskupové, děti, přátelé. Velmi si toho vážím.

Text, fotografie Ivo Havlík)

>>> Dokončení úvodníku ze strany 3

A co můžeme dělat sami? Hledíme, co nás trápí nejvíce – co je skutečným kořenem našich úzkostí, strachů, pokušení k rezignaci. Po čem opravdu toužíme, co potřebujeme změnit v mezilidských vztazích i ve vztahu k Bohu? Někdy máme tendenci rezignovat – já už se nezměním, tohle mne bude trápit celý život. Možná, ale někdy pomůže změna mého vlastního postoje. Prostě se nesmírím se svou závislostí, se svými chybami, se svým problémem a budu věřit šanci na změnu. A když přepóluji svůj postoj a začnu, pak jde o vytrvalost... Jak připomínají odborníci, životní změna není sprint, ale maratón – běh na dlouhou trať, někdy na celý život.

Dobrá inspirace

Ano, Zacheus viz Lukášovo evangelium, 19. kapitola. On opravdu toužil po změně, po restartu svého života. Byl sice dobře situovaný, bohatý, ale byl vlastně hodně sám... Když se dověděl o Ježíšovi, tak si mohl uvědomit, že navzdory svému bohatství a moci, není šťastný. Natolik toužil po změně, že se nebál ztrapnit před lidmi, kteří mu záviděli a zároveň jím pohrdali a připadali si lepší než on. Vylezl jak malý kluk na strom a čekal. Udělal maximum, čeho byl schopný, aby viděl Ježíše. Realita pak mnohonásobně překonala jeho naději. Ježíše viděl, Ježíš si ho všiml, oslovil ho a projevil mu úctu, přátelství. To Zacheovi pomohlo k zásadní životní změně. Poznal radost z Ježíše, který má rád i největšího hříšníka. Pochopil, že skutečné štěstí je ve spravedlnosti, sdílení a dávání, než ve lpění na věcech a penězích. Jeden odborník na zdravý přístup k životu říká, že podstatné je, být pevný ve svém středu. Najít rovnováhu, pevnou podlahu pod nohama. Zacheus ji našel v Ježíšově přátelství. V něm máme motivaci i sílu i my. Přeji tedy sobě i Vám, abychom, pokud potřebujeme něco změnit, šli do toho. Budme vytrvalí, zkusme si najít někoho, kdo nás podpoří a denně se opírejte o Ježíšovo přátelství, které je vždy silnější, než jakýkoliv náš problém. Všem ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

Kurz pro pomocníky při podávání sv. přijímání

V roce 2023 se opět v Hradci Králové, v budově Nového Adalbertina, uskuteční kurz pro pomocníky při podávání svatého přijímání (dle kán. 230, § 3 CIC). Bude se konat, pokud se přihlásí alespoň deset zájemců.

Přihlášky zasilejte do 10. ledna 2023 poštou nebo naskenované v elektronické podobě na adresu Katechetické a pedagogické centrum, Velké náměstí 32, 500 01 Hradec Králové, nebo v elektronické podobě na e-mail: ciperova@bihk.cz. V přihlášce je nutné doporučení a podpis vysílajícího kněze.

Kurz zahájíme v sobotu 14. ledna 2023 v 8 hodin v přednáškové místnosti Balbínka, v přízemí budovy „Nové Adalbertinum“, Velkém náměstí 32, v Hradci Králové. Při zahájení obdrží účastníci kurzu studijní texty, které je budou provázet celým kurzem. Mši svatou společně slavít nebudeme, ale nabízíme možnost zúčastnit se mše od 7:00 v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Velkém náměstí. Na závěr celého kurzu se uskuteční duchovní obnova na Hoře Matky Boží v Králíkách..

Cena kurzu je 2200 Kč (v ceně není zahrnuto stravování a ubytování během duchovní obnovy), na platbu bude vytvářena faktura.

Celkové penzum kurzu je 29 bloků tj. 100 %, pro úspěšné absolvování se musíte zúčastnit alespoň 75 %, tj. 22 bloků. Po úspěšném absolvování kurzu obdrží účastník *Osvědčení o absolvování kurzu pro pomocníky při podávání svatého přijímání*. Poté kněz zašle žádost o dovolení pro pomocníky při podávání svatého přijímání na konzistoř Biskupství královéhradeckého (to platí pro absolventy z Královéhradecké diecéze).

Službu pomocníka při podávání svatého přijímání **nelze zaměňovat se službou akolyty či akolytky**, ke které mohou být laici trvale ustanovováni na základě apoštolského listu papeže Františka *motu proprio Spiritus Domini* ze dne 11. ledna 2021 (srov. směrnice vydané ČBK).

Najdi ve svém srdci pokoj a tisíce lidí kolem tebe najdou spásu!

„Svůj pokoj vám dávám; ne ten, který dává svět, já vám dávám“ (Jan 14,27). Těmito slovy Ježíš apoštoly ujistil, že když se dostanou do nějaké náročné situace, nemusí si dělat přehnané starosti. Díky pomoci od Boha můžou stejně jako Ježíš zůstat klidní. Jak se ale otevřít pokoji a ujistit se ve vnitřní jistotě, že Bůh je s námi? Dá se i dnes žít v pokoji? Otázky, které si na loňském diecézním setkání seniorů položil P. Jan Linhart.

77 Doporučit mohou četbu Božího slova. Zastavím se u několika příběhů, které mohou být inspirací. Začnu Starým zákonem. První kniha Mojžíšova, Genesis kapitola 18 ...

Příběh o Abrahámovi, který prožívá se svou ženou Sárou v doubravě v Mamre pohodu v poledním horku u vchodu do stanu. Najednou přijde návštěva, Bible záhadně popisuje kohosi a zároveň trojici, snad andělů, snad Božích vyslanců. Výkladů je nespočet, ale my křesťané to chápeme jako Boží zásah do toho, co Abrahám prožívá. Jakýsi klídek, mohli bychom říci, ale takový, co nedává člověku skutečný pokoj, skutečnou vnitřní radost. Je to v době, kdy už je starý, jeho žena jakbysmet a nedočkali se naplnění Božího příslibu, že z nich vzejde národ jako je písku na břehu moře, jako je hvězd na nebi. Ano, měli Izmaela, kterého Abrahámovi porodila Hagar. Ale ten byl se svou matkou poslán pryč. Šli na proti Božímu příslibu, ale nestalo se, co očekávali. A najednou přijde návštěva. Ve chvíli, kdy by ji asi nikdo nic nečekal, čas polední siesty je ve středomoří nedotknutelný. Ne v případě Abrahámově, naopak. Rychle se rozhodl zabít jim tele a připravit ho, upéct chleba ... rychle, zkuste si to představit bez současných vymožeností, jak dlouho to muselo trvat. Už to samo o sobě vypovídá, že v Orientu se fakt nespěchá. Náš český klídek, pohoda, španělsky *mañana*, je i tam něco

velmi přirozeného. Takže hosté nespěchají, klidně čekají až „rychle“ připraví to telátko a chleba, dostanou najíst a napít, a když odcházejí, dají Abrahámovi onen příslib, že se jim do roka narodí syn. Jeho žena Sára to slyší ve stanu, a pak, přistižena při pochybovačném smíchu, se brání ... ne, ne, ne, já jsem se nesmála (ale smála se). Konec konců Izák znamená Smíšek, ale už ne pochybovačný, ale radostný smích. Ten, který vyvolal, když se narodil.

Tim chci říct, že můžeme někdy toužit po takovém klídku a jsme schopni si ho udělat. Ale bez Boha se ten klídek nikdy nestane skutečným pokojem. To je jedna věc, která z toho pro nás vyplývá. A druhá ... nenechme se zmást, když nás Pán Bůh občas vyvede z klidu. Někdy až drasticky. Vzpomeňte si na příběh Jobův. Měl rodinu, obrovský majetek, co si přát víc. A najednou v pár okamžicích o všechno přichází. Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal. Jméno Páně budiž pochváleno. Kéž bychom to dokázali říct také tak. Job v sobě dokázal objevit zdroj klidu, který nebyl z něj, ale z Pána Boha, protože byl ukotven víc v Bohu než ve vnějších okolnostech. A ještě jedna věc z toho vyplývá ... Pán Bůh nás někdy z toho pohodového období může vytáhnout i proto, že pro nás má nějaký úkol. Takže nečekejme od Pána Boha, že když budeme hodní, bude nás hladit po hlavě a říkat: buď v klidu, jsi můj věrný služebník, žádný problém tě nečeká. Takhle to nefunguje a vy to víte lépe než já.

77 Další inspirace ... Exodus 17,8-13

Mojžíš, Áron a Chur se modlí za vytrvalost pro Jozua a jeho vojsko v boji proti Amalečanům. Izraelité neútočí samostatně na cizí národ, ale protože potřebují projít jeho územím a oni jim v tom brání, tak nezbyvá než bojovat. A tady je ukázka toho, že k tomu, aby někdo měl

sílu něco velkého udělat, potřebuje základy. Podhoubí někoho, kdo ho svým pokojem, svou obětí, svou modlitbou otvírá. Bez toho je jakákoliv vnější činnost k ničemu. Myslím si, že to je úloha nemocných nebo lidí starších, kteří už nemůžou udělat tolik vnější práce, ale pořád se mohou modlit. Můžou obětovat svoje bolesti, svoje trápení za druhé. Tím udělají podstatnou část toho, aby i navenek se dělo něco dobrého. Nebudou to smlouvy mezi ministry zahraničí a mezi státníky, kteří nakonec způsobí, že bude mír tam či onde. Já věřím čím dále víc tomu, že to bude častokrát právě modlitbou a obětí bezejmenných, kteří tomu připraví půdu.

Takže dá se říct, že Mojžíš s Áronem a Churem se stali takovými Jany Křtiteli pro Jozua, když to řeknu hodně symbolicky. Připravili mu cestu k vítězství, vybojoval svobodný průchod pro svůj lid. Koneckonců jména Jozue a Ježíš mají stejný slovní základ. Znamená v překladu „*Hospodin je vysvobození*“, „*Hospodin je spása*“ či „*Hospodin je pomoc*“.

Čím budeme starší, čím budeme nemožnější, tím víc od nás možná Pán Bůh bude čekat tuhle Mojžíšskou úlohu. Abychom svou modlitbou podporovali lidi, kteří to potřebují ve vnější činnosti. Věřím, že bez naší pomoci, bez naší modlitby, bez našich obětí mnohé prostě nebude fungovat. Takže není to o neschopnosti politiků a státníků, ale možná je málo lidí, kteří se modlí. Málo lidí, kteří podporují. Těch, co nadávají, se najde vždycky dost, zdá se mi obzvlášť u nás v Čechách. Ale je dost těch, kteří se modlí za ty druhé?

A ještě bych řekl jednu věc ... někdy se soustředíme hlavně na Mojžíše, ale co Áron s Churem? Dokud Mojžíš držel ruku zvednutou, vítězil Izrael, jakmile však ruku, ve které měl Boží hůl, nechával klesnout,

vítězil Amalek. Když pak už Mojžíšovi ztěžkly ruce, vzali kámen, přistrčili ho pod něj a on si na něj sedl. Áron a Chur mu pak podpírali ruce každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly na místě až do západu slunce. Tak Jozue porazil Amaleka i jeho lid mečem.

Mojžíš je otec rodu, otec národa, on potřebuje pomocníky, kteří jsou šikovní a podpírají mu ruce, on sám by to nezvládl. Takže nepodceňujme pomocné úlohy, nenápadné služby lásky, kterými si posloužíme navzájem. Tím můžeme předejít mnoha problémům, mnoha konfliktům, mnoha těžkostem.

77 Třetí starozákonní biblickou postavou je Šalomoun, třetí z těch velikých králů, kteří vládli Izraeli v těch zlatých časech kolem roku tisíc před naším letopočtem.

Z počátku žil v souladu s Bohem, klaněl se Bohu a v jeho zemi vládl mír, pokoj, mohli bychom říci prosperita. Ostatně, má to ve svém jméně. Šalom se obvykle překládá jako „mír“ či „pokoj“. V židovském prostředí se používá k pozdravu a zároveň k označení ideálního stavu pro život, který není tím klídkem, pohodličkou. Je to stav v srdci, ve kterém je vnitřní harmonie, soulad mezi mnou a mým svědomím. Mezi mnou a Boží vůlí. Je to tichá, pokojná radost, kterou mně nemůže vzít nikdo a nic. „*Je-li Bůh s námi, kdo proti nám!*“ (Řím 8,31). Když mám bytostně tento pocit, když mně moje svědomí nevyčítá nic vážného, když žiju v souladu se sebou a s druhými lidmi ... to je onen pokoj, o kterém hovoříme. A v tomhle pokoji mohl žít Šalomoun, když žil v souladu s Bohem. Bohužel, jeho život je ukázkou toho, že jsme jako lidé křehcí a slabí. Když zestárl, počet jeho žen a manželek se rozmnožil. Měl úplný harém a pod vlivem těch žen, které ovlivňovaly svého krále, nakonec začal obětovat cizím bohům a modlám. Přinášel oběti na vrchy kolem Jeruzaléma a čím dál víc ztrácel kontakt s Pánem Bohem. Jako důsledek přišel po původně moudrém králi jeho dost nemoudrý syn Rechabeám, který způsobil, že království kdysi tak mocné

se rozdělilo na Severoizraelské a Judské.

Takže někdy ty důsledky přijdou hned, někdy až v nové generaci, Pán Bůh ví proč, kdy, jak. Ale znovu říkám: pokoj mám jedině tehdy, když se klaním Bohu, když Jeho se snažím mít na prvním místě, jakkoliv nám to třeba někdy nejde.

77 Obrátme pozornost k Novému zákonu. Už řadu let, kdy o tomto tématu přemýšlím, tam mám dvě nejoblíbenější postavy. Papež František ustanovil, že od 8. prosince 2020 do 8. prosince 2021 se bude slavit zvláštní Rok svatého Josefa, Marie nás doprovází svou přítomností pořád. Tak právě tyto dvě osoby bych rád předložil jako jasný, konkrétní příklad skutečného křesťanského pokoje, o který máme usilovat.

Josef s Marií měli dost dobrodružný život. Vezměme si Zvěstování Panně Marii, vezměme si Ježíšovo narození, útěk do Egypta, několikaletý úděl exulantů, návrat do rodné země s tím, že se vyhýbají Jeruzalému kvůli Herodovu rodu, který je pořád na trůnu. Později ano, bylo období pokoje, ale máme tam epizody s dvanáctiletým Ježíšem. Později, když už byl dospělý, byly tam krásné chvíle, kdy prožíval přijetí, ale čím dál více měl proti sobě opozici, která mu doslova usilovala o život. Takže Josef s Marií neměli jenom klidný, pohodový život. Krásný ano, ale zároveň s mnoha zkouškami. A přesto rád zdůrazňuji, že z Josefa, muže beze slov, ale muže činu, i z Marie, která je v Novém zákoně zmiňována

relativně docela často, vnímám obrovský klid, pokoj. Ať se děje, co se děje. Připomínám scénu při Zvěstování: mladičká Maria se dozvídá, k čemu byla pozvána. Nepropadá euforii ani strachu, jenom se inteligentně ptá, pak přijímá a jde konat, navštívit svou příbuznou. „*Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým a zvolala velikým hlasem: Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla!*“ (Lk 1, 41).

Zrovna tak narození v Betlémě. Dovedu si představit scénu, kdy žena vyčítá manželovi jeho neschopnost sehnat jim ubytování ve chvíli, kdy se schyluje k porodu. Nic takového se neděje. Panuje naprostý klid, jakkoliv to musela být scéna velmi náročná pro všechny tři. A nakonec i bolestné hledání dvanáctiletého Ježíše, kdy Maria potom jenom řekne: já a tvůj otec jsme tě hledali. A on jí sdělí, že musí být teď víc se svým nebeským Otcem než pro ně, že On bude vždycky na prvním místě. Jde do Nazareta a roste a zraje pro svou úlohu, jak popisuje Písmo. Zase klid, pokoj.

A řekl bych, že vyvrcholení Mariina života, když Josef je už pravděpodobně na pravdě Boží, je v situaci, kdy Ježíš umírá na kříži. Vždycky mě fascinuje to: Maria stojí pod křížem. Nehroučí se, neprosí o pomoc, ona stojí pod křížem. „*Lid stál a díval se*“ (Lk 23,35). Ta scéna mě fascinuje i proto, že jakkoliv je hrozná, když nevinně odsouzený člověk umírá strašnou smrtí na kříži, z těch konstatování vyplývá zase pokoj. Mně to připomíná, když popustím uzdu fantazii, jako by to byla odpověď na několik starozákonních Hospodinových příslibů: vy se budete dívat a já budu bojovat za vás. Lid stál a díval se, jak Bůh bojuje za něj. Marie stojí pod křížem u svého syna a prostě přijímá. Buď vůle Tvá, ať se mi stane podle Tvého slova. Ví, že nemůže dělat nic, než se ztotožnit se synem a jeho obětí. I když tomu nemůže naplno rozumět, věří, že Bůh tohle promění k něčemu dobrému. To si myslím, je docela klíčový okamžik k tomu, že co ještě prožít horšího? Dívat se na smrt jediného syna, nevinného? A přesto z té scény na nás číší pokoj. To je ukáзка toho, že kdo je skutečně ve spojení

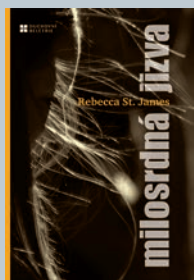
(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Rebecca St. James – Nancy Rue

Milosrdná jizva

Kniha osloví především mladé čtenáře, kteří se potýkají se zraněností v oblasti sebepřijetí a vztahů. Má však také potenciál stát se „povinnou četbou“ pro všechny, jimž na mladých lidech s problémy záleží a snaží se je podpořit, ať už jde o rodiče, učitele, kamarády, psychology nebo sociální pracovníky. *Brož., 396 s., 399 Kč*

Sophie de Mullenheim

Misál pro děti

Misál pro školáky, kteří už umí číst a dávno vyrostli z obrázkových misálků, nabízí celý průběh mše svaté, co říká kněz i co odpovídají věřící, a k tomu ještě stručné vysvětlení gest, symbolů a záhadných slov, s nimiž se při mši můžeme setkat. Bludištěm všech těch záhad nás provádějí komiksově postavičky Tomáš a Sofie: vysvětlí dětem i takové věci, které nevědí ani jejich rodiče! *Brož., 64 s., 169 Kč*

s Bohem, s Boží vůlí, tomu Bůh vždycky může dát sílu, aby ten vnitřní pokoj v sobě objevil. Pevně věřím tomu, říkám z příkladu Mariina, že neexistuje situace, ve které bych ve spojení s Bohem nemohl najít nějaký zdroj pokoje. To alespoň pár příkladů, které můžeme najít inspiraci k tomu, jak najít skutečný pokoj pro tuto dobu.

” Zvlášť bych zdůraznil téma modlitby. Pokoj můžeme nalézt jedině ve spojení s Bohem, proto je potřeba komunikovat s Bohem.

Bohužel, někdy se zdá ... někde jsem to četl, není to moje myšlenka, že lidi se modlí, aby měli od Boha pokoj. Bože, tady máš tu modlitbičku a už za chvíli dávají seriál, tak ať už to máme oba odbyté a můžeme se jít dívat. Rada? Pozvěte si Pána Boha na tu modlitbu dřív, ať nemusíte oba spěchat. Nic proti seriálům, proč ne. Pokud to není od rána do večera a od večera do rána. Ale na druhé straně – dejme Pánu Bohu důstojné místo pro modlitbu, to kážu i sám sobě, pro důstojné setkávání s ním. Jedině tak u Něj můžu najít ten pokoj, jak pro sebe, tak i pro druhé lidi. A znova moc prosím, čím budeme starší, tím méně dávejme rady těm mladým, oni na ně stejně většinou nejsou zvědaví, ale víc se za ně modleme. Víc se za ně obětujme, nebude to vidět, nebude to slyšet, ale věřte tomu, že je to to nejlepší, co pro ně můžeme udělat.

” A ještě jednu důležitou věc bych rád připomněl, a to je křesťanská naděje.

V jedné své knize papež Benedikt XVI. nádherně dává do protikladu tři božské ctnosti – víru, naději, lásku. Opakem víry podle něj není nevíra, ale tzv. agnosticismus, takové to lavírování „ono to je stejně neřešitelné“, mnoho lidí do toho utíká. Opak lásky není podle něj nenávisť, ale spíš lhostejnost, jakási otupělost vůči všemu. A opak naděje jakýsi ideologický optimismus. Opakem tohoto optimismu, který závisí na hospodářském růstu a na úspěchu, je křesťanská naděje. Děj se, co děj, i v krizi, vždycky je naděje. Těm, kdo milují Boha, VŠECKO napomáhá k dobrému. Všechno, co jsme prožili,

prožíváme, prožijeme. Když budeme milovat Boha, tak všechno nakonec se může proměnit k dobrému. I naše hříchy, i naše těžké hříchy. I všechno, co nás kdy bolelo, bolí a bolet bude. Když se budeme držet Boha, tak to je právě zdroj oné křesťanské naděje, tomu bychom se měli otevírat a tím žít.

Vzpomněl jsem si na to ještě v souvislosti s jinou knihou. Díky generálnímu vikáři jsem byl nasměrován na autora Jonathana Sackse, skvělého židovského teologa: O svobodě a náboženství. Rozebírá v ní První knihu Mojžíšovu, velmi detailně, a je tam takový zajímavý příběh o Jákobovi a jeho synech. Vychovává Josífka jako rozmazlence, který je protežován navzdory svým bratřím a oni nakonec způsobí, že je prodán za otroka, málem ho zabijí. To našťásti neudělají, ale předstírají před otcem jeho roztrhaným, zakrváceným šatem, že je mrtvý. A tady je takový zajímavý detail, kterého si autor všiml. Otec Jákob se odmítá nechat utěšit. To je zvláštní konstatování, ale v tom je právě projev naděje. On odmítá nechat si projevovat soustrast, protože se také odmítá vzdát myšlenky, vždyť nevidí jeho tělo, že třeba někde žije. Jonathana Sacks to spojuje i se slavným textem, který se vztahuje na betlémská nevinátka. Rachel se nenechá utěšit, pláče pro své děti, není k utišení. Vztahuje to na izraelský lid, který prožíval strašné krize, ale nikdy si nenechal vzít naději, že nakonec Bůh to promění k dobrému. Takže když nás někdy přepadne lidsky vzato beznadějná situace, vzpomeňme na Jákoba a nenechme se utěšit v tom biblickém smyslu slova. Mějme naději, jakkoliv ta situace vypadá špatně, v Bohu vždycky nějaká naděje je.

A na závěr si dovolím moudrý výrok sv. Serafima Sarovského. Je nejvýstižnější odpovědí na otázky, které jsme si položili: Jak se otevřít pokoji a ujistit se ve vnitřní jistotě, že Bůh je s námi? Dá se i dnes žít v pokoji? Rada pravoslavného světce zní: „*Najdi ve svém srdci pokoj a tisíce lidí kolem tebe najdou spásu!*“

Eva Zálešáková)

Restaurovaná freska je monumentální

Kněz Pavel Kalita převzal ocenění od hejtmána Martina Červíčka

Poutní kostel v Nové Pace po letech zazáří v celé kráse

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Nové Pace postavený podle plánů Kryštofa Dientzenhofera patří k nejcennějším památkám vrcholného baroka v Čechách.

Za obnovu freskové výmalby získala Římskokatolická farnost Nová Paka v červnu 2022 **Cenu památkové péče Královéhradeckého kraje**.

Jako součást bývalého kláštera paulánů zažil řadu historických zvrátů. K posledním velkým opravám kostela došlo až ve 30. letech 20. století. Na další velké opravy musel kostel počkat do začátku milénia, kdy se od roku 2002 opět rozeběhly stavební práce a došlo k postupné obnově exteriéru klášterního kostela. V současné době bylo dokončeno restaurování nástěnných maleb.

Farář Pavel Kalita spravuje novopackou farnost přes 16 let a za jeho působení prošel kostel i jeho okolí zásadní obnovou. Jak hodnotí tuto změnu? Překvapila ho nominace na ocenění?

„Přiblížíte čtenářům historii klášterního kostela a jeho význam?“

Novopacký klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie se stavěl v letech 1709–1724 za působení bratří paulánů v Nové Pace. Kostel patří k několika málo stavbám tzv. radikálního baroka v Čechách. Škoda, že s jistotou nevíme, kdo je autorem stavby. V archivech se dosud nedohledaly žádné plány a dokumenty, ze kterých by bylo možné vyčíst jméno toho, kdo se pod plány kostela podepsal. Architekturu můžeme jen srovnávat s obdobnými stavbami. Odborná veřejnost mluví o okruhu rodiny Dientzenhoferů nebo

o T. Haffeneckerovi a J. H. Hildebrandovi. Nicméně bratři pauláni se pustili do stavby kostela proto, že za jejich působení v Nové Pace velice vzrostl počet příchodících poutníků k milostné sošce Panny Marie, a původní kostelík, jí zasvěcený, už nestačil. V historických pramenech je původní kostelík připomínán už v roce 1414. Některé legendy úcty k sošce či obrázku Panny Marie nad osadou Nová Paka datují do období konce 10. století, jiné až do 13. století. Nebyly to jistě jen poutě, které ročně přiváděly tisíce poutníků do Nové Paky. Bratři pauláni měli v klášteře také lékárnu a pomáhali nemocným.

77 Jakými zásadními milníky kostel prošel?

Po dokončení stavby kostela v roce 1724 probíhaly po další dlouhá desetiletí práce na jeho vnitřní výzdobě. Např. fresková výzdoba je datována do sedmdesátých let 18. století a je připisována Josefu Kramolínovi. Zásadním milníkem pro kostel bylo zrušení kláštera bratří paulánů Josefem II. v roce 1785 v rámci jeho náboženských reforem. Přílehlý kostel měl být zrušen také a jeho mobiliář rozprodán v dražbě, ale revoltou novopackých k tomu nedošlo. Do dějin celého areálu kláštera a kostela se černým písmem zapsal duben 1858, kdy v jedné z dílen kláštera vypukl požár. Klášter vyhořel celý a oheň přeskočil i na střechu a věž kostela. Díky masivní zděné klenbě se ale do kostela nedostal, a tak se veškerý mobiliář dochoval bez větší úhony. Za zmínku stojí ještě dvě události. V revolučním roce 1848 zde probíhala volba poslanců do říšského sněmu a v roce 1813 se bohoslužby v kostele zúčastnil sám rakouský císař František I.

77 Popište nám prosím opravy kostela od roku 2002.

Stručně řečeno, celý kostel prošel postupnou obnovou vnějšího pláště. Začalo se opravou fasády průčelí kostela a věže včetně opravy krovů věže a nového měděného oplechování. Pak se postupně opravovala střecha, a když bylo postavené lešení, tak se opravovala i příslušná část fasády. Na střeše se měnily poškozené krovky, dalo se nové bednění a nová krytina z břidlice, která by měla vydržet dlouhá desetiletí. V roce 2014 se opravy přesunuly do interiéru kostela a postupně se

77 V roce 1813 se bohoslužby v kostele zúčastnil sám rakouský císař František I.

restaurovala fresková výzdoba kostela. Začínali jsme iluzivní malbou architektury hlavního oltáře, která zvláště ve spodní části díky vlhkosti zdí byla zcela degradovaná. Pokračovalo se postupně po jednotlivých polích klenby až nad kůr a klenby pod kůrem.

77 Jak opravy probíhaly a jak byly náročné?

☛ Pohled na restaurovaný oltář

Náročnost oprav byla především v rozsahu prací, které bylo třeba udělat. Byly to stovky čtverečních metrů střech a fasád. V interiéru byla některá místa s freskami značně poškozená vlhkostí nebo přemalovaná v 30. letech minulého století, kdy probíhaly větší dílčí opravy maleb. Velice náročné bylo postavit pro restaurátorské práce lešení, protože stěny radikálního baroka nemají kus

rovného místa, a k tomu bylo potřeba vyhnout se a nepoškodit další artefakty z výzdoby kostela – oltáře, sochy, varhany, lavice atd.

77 Objevily se v průběhu stavební obnovy nebo restaurování nějaké komplikace?

Zásadní komplikace, pokud se pamatuji, nebyly, a pokud se něco drobnějšího vyskytlo, tak se vždycky za součinnosti řemeslníků, restaurátorů i pracovníků státní památkové péče podařilo najít řešení.

77 Na začátku roku 2022 byla farnost přihlášena na ocenění za památkovou péči. Byli jste nominací překvapeni?

Když jsem byl informován, že farnost byla nominována na ocenění, tak jsem si zpočátku říkal: „Proč?“ Vždyť jsme přeci jen dělali to, co bylo potřeba udělat pro to, aby fresková výzdoba byla zachována pro další generace. Pak mně ale došlo, že není vždycky samozřejmé, že si sedne spolupráce mnoha lidí a institucí po dobu sedmi let na tak rozsáhlém díle. Že se podaří překonat všechny problémy, které s sebou každé dílo přináší a postupnými kroky se dotáhne do úspěšného konce. Ocenění je tak oceněním práce všech, kteří se na obnově fresek klášterního kostela podíleli.

77 Jako vítěz v oblasti restaurování jste získali finanční odměnu 50 tisíc korun. Použili jste částku na další opravy?

Ano použili. Jen v letošním roce v další etapě prací bylo na obnovu klášterního kostela vynaloženo 1,15 mil. Kč. Příspěvky a dotace nikdy nepokryjí všechny výdaje.

77 Není vždycky samozřejmé, že si sedne spolupráce mnoha lidí a institucí po dobu sedmi let na tak rozsáhlém díle.

77 Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Nové Pace je místem, které připomíná důležité hodnoty v životě.

77 Jsou v plánu ještě další opravy kostela?

V roce 2023 chceme dokončit započatou obnovu (očistění, přeložení a doplnění) původní pískovcové dlažby ambitu kostela a pokračovat v pracích na záchraně a obnově mobiliáře v interiéru kostela. Restaurátorský zásah nutně potřebuje dřevěné zádveří hlavního vchodu, hlavní oltář, když zmíním je ty nejbližší plány.

77 Vnímáte po obnově kostela větší zájem z řad návštěvníků a věřících?

Určitě. Sedm let byla dlouhá doba, kdy byl klášterní kostel v omezeném provozu a pod lešením. Až vejde víc v povědomí veřejnosti, že nejrozsáhlejší práce v kostele skončily, tak bude zájem o návštěvu jistě větší.

77 Jaký smysl kostel naplňuje v dnešní době?

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Nové Pace byl, je a bude na prvním místě poutním kostelem, byť je architekturou a výzdobou opravdu jedinečný. Místem, kam směřují kroky poutníků. Je

to duchovní místo. Člověk zde nachází Boží uzdravení, sílu, pomoc. Je to místo, které připomíná důležité hodnoty v životě. Bratři pauláni toto velice silně vtělili do kompozice vnitřní výzdoby – oltářů a soch. Vedle toho je kostel otevřen veřejnosti při koncertech duchovní hudby, ale i např. pro projektové dny škol, které seznamují žáky s historií města i kostela. V neposlední řadě se snažíme vyhovět všem zájemcům o prohlídky kostela.

77 A jaký význam má kostel pro vás?

Pro mě osobně hodně znamená. Je to jedno z mých „osobních“ míst, kam rád a často přicházím, protože silně promlouvá k mému srdci. Možná i proto, že jsem se mu při opravách dostal „hodně blízko“ a nutil mě přemýšlet nad tím, proč a jak všechno v něm je, jak je, a co chce člověku říci. Proto jsem rád, že opravený kostel bude nejen uchován pro budoucí generace ve své původní kráse, ale že může svou duchovní silou promlouvat ke všem, kdo do něj přijdou.

Zdroj: Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Kraj oceňuje dobrovolníky pečující o památky

Královéhradecký kraj již několik let oceňuje nezdolné úsilí aktivních dobrovolníků, kteří se starají o památky na území kraje. Ocenění *Hereditas obligat (Dědictví zavazuje)* je určeno všem výjimečným lidem, kteří se do záchraně často zapomenutých nebo zanedbaných památek nezištně pouštějí.

Nominace na udílení ceny památkové péče může podávat jakákoliv fyzická či právnická osoba, vždy od 1. ledna do konce února příslušného roku. Podrobné informace k ocenění jsou k nalezení na webových stránkách Královéhradeckého kraje: www.kr-kralovehradecky.cz, ocenění *Hereditas obligat*. Další dotazy je možné směřovat e-mailovou formou na e-mailovou adresu pamatky@kr-kralovehradecky.cz.

Ocenění „Dědictví zavazuje“

Dědictví zavazuje: to není jen nezpochybnitelný fakt. Je to název ceny za příkladnou péči o památky v Královéhradeckém kraji. Jejím prostřednictvím vedení kraje už třetím rokem děkuje, upozorňuje, zviditelňuje a především oceňuje nesamozřejmou dřinu i nadšení lidí, kteří se nezištně pustili a úspěšně dokončili záchranu památky v našem regionu. Udělováním této ceny se snažíme veřejnosti zprostředkovat unikátní příběhy lidí a památek. Ty se rodí právě během příkladné péče o objekty, které jsou součástí kulturního dědictví našeho kraje. Citlivý přístup a fortel projevují často „laici“, kterým osud kapličky, kostelíku či roubenky v jejich okolí není lhostejný. Jsme přesvědčeni, že příkladná péče o zděděné bohatství minulosti, které by bez pozornosti nás přítomných upadlo v zapomnění, je nejlepší cestou, jak se starat o naši budoucnost.

Martina Berdychová)
náměstkyně hejtmana Královéhradeckého kraje

Epifanie – Zjevení Páně

Oblíbená koleda, kterou i díky Tříkrálové sbírce máme ve svých uších – „My tři králové jdeme k vám...“ – nás zavádí k příběhu, který je v našich myslích úzce spojen s 6. lednem, se slavností, kterou lidově nazýváme **svátkem Tří králů**.

Marně bychom však v liturgickém kalendáři nebo v misálu hledali tuto slavnost: pod 6. lednem si vždy přečteme, že je to slavnost Zjevení Páně. Díky spoustě lidových zvyků spojených s tímto dnem a také všednosti v civilním kalendáři (není to den pracovního klidu), si tento den po církevní stránce jako výjimečný mnozí ani neuvědomují a berou jej jako dozvuky slavení vánočních slavností a svátků. Už jeho starobylost, ale i význam nás však překvapí.

Řecké slovo *epifaneia* označuje náhlé zjevení nadpřirozené bytosti – božství, ale také její viditelnou činnost. U Homéra je chápáno jako zjevení božstva v těle. V antickém chápání také označovalo slavnostní vstup panovníka, jenž byl uctíván jako bůh, do města. Někdy také označovalo oslavu významných událostí jeho vlády a života (také *theofaneia*). V latině bychom mohli použít slova *apparitio*, *manifestatio*, *adventus*. Latinské *natale* znamená narozeniny vládce. Slova *theofaneia*, *epifaneia*, *ta fota* označují liturgickou slavnost spojenou s Vtělením slova Božího.

Pohanský svátek, zázrak v Káně, křest Krista?

I když se možná zdá být zbytečná úvaha nad těmito slovy, k pochopení původu svátku jsou nezbytná. Naše další kroky směřují do Egypta, konkrétně do Alexandrie. Jak zmiňuje církevní spisovatel Klement z Alexandrie (150(?) – 215, dílo *Stromata*), slavila tam gnostická sekta bazilidiánů 6. leden jako svátek Ježíšova Křtu, což bylo podle jejich bludného učení chápáno jako vlastní narození Božího Syna. Tato bludná nauka mohla být ovlivněna i pohanským slavením v tomto měsíce, kdy se v noci z 5. na 6. ledna slavilo

narození pohanského boha Aióna, boha času a věčnosti. Při něm se nabírala a uchovávala voda u Nilu. K tomu se ještě přidala pohanská pověra, že v noci na 6. ledna vyvěrá na pokyn boha Dionýsia z pramenů ze země místo vody víno, což mnozí křesťané vnímali jako datum prvního Kristova zázraku na svatbě v Káně (kde proměnil vodu ve víno). Takže se nám to hezky zaplétá: máme oslavu vládce, popř. jeho narozeniny, křest Krista a první zázrak v Káně. Církev však vstoupila do těchto nesprávností svým rozhodnutím, aby se oslavil Bůh, jenž se pro lidi stal člověkem, aby nás spasil.

V egyptské Alexandrii na začátku 4. století nacházíme zmínky o slavení 6. ledna jako narození Krista, vtěleného Slova Božího. Odtud se svátek šířil na celý křesťanský východ a později na západ: na Pyrenejský poloostrov (kde se spojuje se svátkem svatých betlémských dětí – neviňátek), do Galie (území Francie) a o něco později i do Itálie (hlavně do Ravenny, která měla bohaté styky s Východní římskou říší), kde se slaví 6. leden dříve než římský svátek Narození Páně. Svátek Zjevení Páně je bohatý obsahově, neboť v sobě zahrnuje narození Páně, poklonu tří mudrců, křest Krista a první zázrak na svatbě v Káně. Křest Krista je slaven jako zasnoubení se s Církví (Origenes, 185(?) – 254; svatý Efrém Syrský, 306(?) – 373/378(?)). Zázrak v Káně je pak symbolem této skutečnosti (svatý Cyprián zač. 3. století – 258, svatý Ambrož 340(?) – 397). 6. leden popisuje jeruzalémská poutnice Egerie (cestopisný deník z konce 4. století) jako den Božího narození spojený s nočním slavením liturgie a procesím z Betléma do Jeruzaléma. Od 2. poloviny 4. století do konce

5. století se narození Páně a křest slavily v Jordáně, Konstantinopoli, Antiochii, Sýrii, Kapadócii a na Kypru. Křest Páně se stal hlavním obsahem 6. ledna. I díky tomu se tento den stal jedním z významných dnů, kdy se udílel křest. V západní části římské říše se slavení 6. ledna začalo objevovat ve 2. polovině 4. století. Zároveň s tím se však začínalo slavit Boží narození 25. prosince, což bylo mnohými místními církvemi chápáno jako svátek vtělení Slova Božího.

Římská liturgie od dob papeže Lva Velikého (400(?) – 461) chápe svátek Zjevení Páně jako připomínku poklony tří mudrců Kristu a zjevení velikosti Boha, které se stalo ve světě viditelné skrze tuto jejich poklonu, když se svým narozením ponížil pro nás. Poklona mudrců a zjevení Boha poukazuje na smysl této slavnosti, kdy se Bůh zjevuje a s tím je spojena úcta – poklona nás lidí, základní komunikace víry a obsah bohoslužby (slovo a odpověď).

Ze tří mudrců tři králové

Západní latinská liturgická tradice spojila v 6. století východní mudrce s hodností královskou (Césarius z Arles 468/70–542). Jejich kult se rozšířil po přenesení jejich ostatků z Milána z kostela svatého Eustorgia v Kolíně nad Rýnem roku 1164 arcibiskupem Rainaldem z Dasselu (1114 – 1167), když vojska císaře Fridricha I. Barbarossy dobyla roku 1158 Miláno. Těto výpravy se účastnilo i české vojsko pod vedením knížete Vladislava I. (II. jako kníže), jenž za to byl císařem ozdoben královskou hodností. Nad relikviemi Svatých tří králů pak vyrostla jedna z největších katedrál světa, do které po svých korunovacích putovali

◀ Klanění tří králů

císaři a králové Svaté říše římské a národa německého, aby si vyprosili pro svou vládu Boží požehnání, ochranu a moudrost. I náš Otec vlasti Karel IV. uctíval svátek tří králů, což dokazují jejich fresky v katedrále sv. Víta i v kapli Svatého Kříže na Karlštejně. Jména Kašpar, Melichar (Melchior) a Baltazar jsou připomínána až od 9. století. V evangeliu (Mt 2,1) se nepíše o počtu tří mudrců a počet tří zmiňuje poprvé až Origenes (185(?)–254), přičemž patrně vychází z počtu darů, jenž přinesli Ježíšovi: zlato, kadidlo a myrhu. Možná je pro nás překvapující, že syrští a arménští křesťané mají ve své tradici až dvanáct mudrců, někde na Východě se setkáváme také s počtem dvou, čtyř nebo šesti.

Se slavením Zjevení Páně jsou spojené mnohé prvky, jenž obohacují liturgii tohoto dne a vycházejí z podstaty vývoje této slavnosti. Především se jedná o žehnání vody (tzv. Tříkrálové), což vychází ze slavení křtu Páně v řece Jordán v tento den. Východní církve bohatým obřadem žehnaly vody Jordánu. Později se tak dělo u řek, což připomíná např. hlavní, tzv. Jordánské schodiště Zimního paláce v Petrohradě, po kterém sestupoval car, vysoké duchovenstvo a celý panovnický dvůr k tomuto žehnání na břehy řeky Něvy. Do západní církve se zvyk žehnat vodu dostal ve středověku, především zásluhou křížáků, kteří seznámili Západ s tímto svćením a ponořením kříže do

vody u něj. Tento den byl také dnem udílení křtu katechumenům.

Alexandrijská církev každoročně v tento den sdělovala tzv. Velikonočním listem křesťanstvu datum slavení Velikonoc, protože Kristus je nové Slunce, jenž vychází od Epifanie – Zjevení k Velikonocům. Tento zvyk se po Nicejském koncilu (325), kde se řešily spory ohledně slavení Velikonoc, stává pevnou součástí liturgie církve. Později se k ohlašování přidaly i jiné pohyblivé svátky, závislé na slavení Velikonoc. Toto ohlášení se má dít po přečtení evangelia, kdy se tak ve významných chrámech děje zpěvem.

Součástí liturgie slavnosti 6. ledna je i žehnání zlata, kadidla, křídý a myrhy, co jsou věci, které znamenaly zabezpečení poutníků na cestách, obzvláště před nemocemi. Myrha v symbolice poukazuje na Ježíšovo utrpení a pohřbení, zlato na královskou důstojnost Krista, neboť daň králi se odváděla ve zlatě. Kadidlo symbolizovalo Jeho božství a také naplnění starozákonních zaslíbení, že pohané uznají Mesiáše za krále. Křída se užívala jako léčebný prostředek a jako požehnaná na ochranu před duchovními silami zla.

Na toto žehnání při mši navazuje další událost, která je součástí rituálu 6. ledna. Jedná se o žehnání příbytků, které vychází z předkřesťanských zvyků kolem

◀ Do Tříkrálové sbírky se zapojuje i vedení Diecézní charity

zimního slunovratu, kdy divá zvěř a zlé síly obcházely obydlí během tzv. hladových nocí: rámušem a také vykuřováním byly odháněny. Je to do dnešních dní zachováno v podobě silvestrovské nebo novoroční strelby. Díky tomu dodnes v křesťanské tradici označujeme svá obydlí nápisem C (K) + M + B s letopočtem příslušného roku, což středověk vysvětlil jako Christus mansionem benedicat (Kéž Kristus žehná tomuto domu) a písmena označovala iniciály jmen tří králů.

Ve středověku, zvláště v 11. až 15. století, bylo oblíbené officium hvězdy (officia stellae), kdy se jako součást modlitby breviáře nebo mše konal liturgický průvod se zastaveními, která měla připomenout cestu mudrců. Z tohoto vychází v německé jazykové oblasti další zvyk: koledování tzv. *Sternsinger* – zpěváčků s hvězdou, díky jejich oblečení nazývaných také „tři králové“. Obcházejí domy a náměstí, zpívají nebo recitují příběh o mudrcích z Východu a koledují si o dárky (v dnešní době hlavně pro potřebné, na misie, nebo na jiný dobrý účel). Toto koledování pochází pravděpodobně z období protireformace.

P. ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhic)
O.Cr., Ph.D.

Převzato s laskavým svolením redakce Setkání, časopisu Diecéze českobudějovické.

◀ Před katedrálou v Bangalore o svátku jejího patrona Františka Xaverského. Zprava: místní arcibiskup Peter Machado, biskup Jan Vokál, ředitelka diecézní charity Anna Maclová, Pavlína Nalevanková z Adopce na dálku. Všechny fotografie na str. 18–22: Petr Suchomel.

Zdvihnout nejmenší z prachu ulice

Biskup Jan navštívil indické diecéze, kde díky hradeckým dárčům dostávají děti šanci na lepší život.

Jason má odvážný sen: stát se policajtem. V šestnácti letech k němu má našlápnuto, je nejlepším žákem Střední školy svatého Josefa v indickém Bangalore, ředitelka a učitelé se s ním na potkání chlubí. Že by si proto zvýšil laťku a pomýšlel na studium vědy? Když už ho láká „zákon a pořádek“, nezkusil by třeba práva?

Ta představa ho rozesměje. „Na to tady musíte mít peníze.“ Není v tom žádná lítost, Jason dobře ví, kam patří. K lidem, pro které je uniforma s frčkami jedinou šancí, jak se zvednout z ulice, žít klidný a bezpečný život. Na rozdíl

od rodičů. Máma dře v továrně za pár rupií, na tátu se radši neptáme. Mít v rodině policistu by znamenalo společenský skok o několik pater nahoru.

„Policie nebo armáda se o lidi postará, dá jim základní jistotu, dokonce i prestiž,“ říká otec Gabriel Christy, ředitel charitního projektu na podporu indických dětí, s nímž spolupracuje královéhradecká diecézní charita. Právě díky jejím adopcím na dálku může Jason vůbec uvažovat o tom, že své vlohy zúročí při studiu. Bez dárce by na střední škole nikdy nestudoval.

V historii své rodiny je první. Patrně by následoval mámu do továrny, na talent by se ho nikdo neptal, nikdo by ho neobjevil. Jestli inteligenci po někom zdědil, pak o ní nevěděl ani jeho předeek.

„Až tady jsem si uvědomil, jak každý příspěvek, který by některým Čechům připadal třeba i nevelký, zcela obrátí život konkrétního dítěte. A nejen jeho. Celé jeho rodiny a jejího okolí,“ říká královéhradecký biskup Jan Vokál, který v adventní době přijal pozvání tamních biskupů a diecézní charity na krátkou návštěvu podporovaných

děti v indickém Bangalore a Belgaumu. Spolu s pracovníky projektu navštívil několik škol, nemocnici a oba tamní biskupy.

Bohatá země, chudí lidé

Kdo by se ptal, proč mají čeští křesťané pomáhat v exotické zemi, kam se letadlem cestuje dvanáct hodin, možná mu napovědí následující čísla. Ono městečko, kam chodí Jason do školy, má v aglomeraci skoro třináct milionů obyvatel. Je metropolí indického státu Karnataka s 61 miliony. Kdyby se Karnataka přenesla do Evropské unie, byla by v ní druhá největší po Německu. Indických států a svazových teritorií je celkem šestatřicet. S 1,3 miliardy obyvatel je Indie lidnatější než Evropa a Spojené státy dohromady, statisticky druhá na světě, ve skutečnosti patrně dávno předešla Čínu, mnoho Indů žije na uličce a nemá doklady.

Každý pátý člověk na světě je tedy Ind. A teď poslední číslo: každý pátý Ind žije pod hranicí extrémní chudoby. Lidí, kteří nemají co jíst, je tedy v Indii asi 300 milionů, třicetkrát víc než všech Čechů.

Země je bohatá na přírodní zdroje a důvod, proč jsou lidé na rozdíl od ní chudí, lze najít právě ve společenských bariérách. Stručně řečeno: v tom, že nestudují talentované děti. Proto, že se třeba narodili v chýši u silnice, jako desetiletý Salvátor a jeho starší sestra. Jejich rodiče pracují na poli, nikdy neopustili vesnici, neumějí slovo anglicky (v Indii je 22 oficiálních jazyků, angličtina je proto nutná) a obě děti je měly

následovat. Pak jim ale přispěli dárci hradecké charity. Za cenu hezké české garáže dnes rodina bydlí v úhledném domku s plechovou střechou, i v „chladném“ prosinci, kdy je v městečku Chandgad u Kolhápuru kolem třiceti stupňů, je uvnitř vedro, ale také kuchyně, obývací pokoj a místnost, kde si děti na noc rozloží matrace, takže už nemusí spát na zemi. Obě také chodí do školy.

Když domek navštíví biskup Jan Vokál a rodině požehná, malý Salvátor rodičům překládá. Na rozdíl od nich už se s návštěvou domluví.

Adopce na dálku se zdaleka netýkají jen křesťanských dětí, ty jsou v Indii ve výrazné menšině, ale pro mnohé rodiny je to tak výrazná pomoc, že je probudí i duchovně. Některé najdou cestu právě ke křesťanství. Ani mezi dárci však nejsou pouze praktikující katolíci. „Své“ dítě přes hradeckou charitu sponzoruje mnoho filantropů z celého Česka, je to jeden z nejvýraznějších projektů svého druhu v zemi.

S biskupem Janem se v Bangalore sešli i rodiče dětí. „Bylo vidět, jak jsou na ně hrdí a že šance na jejich lepší vzdělání proměňuje celou rodinu. Najednou před sebou mají všichni nějaký cíl, na něco v budoucnu se těší,“ říká.

Prstem po globusu

„Víte, kde je Česká republika?“ ptá se děti ve Škole svatého Antonína v Chandgadu ředitelka diecézní charity Anna Maclová. Žáci trochu tápají, i Evropa je pro ně příliš vzdálený pojem,

Hradecké Adopce na dálku

Od roku 2000 dárci Diecézní katolické charity Hradec Králové podpořili již několik tisíc dětí z diecézí Bangalore (Bengalúr) a Belgaum (Belagavi). Dárce si může vybrat, které konkrétní dítě podpoří. Ročně platí 6500 Kč, příspěvek lze rozdělit do měsíčních splátek ve výši 550 Kč. Z daru se platí školné, pomůcky, v případě nutnosti i doprava či strava. S dítětem lze být v kontaktu skrze dopisy. Více informací najdete na internetových stránkách adopce. hk.caritas.cz.

ostatně naučit se jen seznam indických států je dost náročný úkol. Do naprosté většiny z nich se děti nikdy nepodívají, neporozumí ani jejich jazyku. Cesta za oceán je pro ně podobně vzdálená jako pro Evropana na Mars.

Ti ze školáků, jimž na školné, pomůcky a další výdaje přispívají „hradečtí“ dárci, však Českou republiku na globusu přece jen nakonec najdou.

Nejspíš ji tam jednou budou ukazovat i svým dětem a vnoučatům, jimž ponechají otevřená vrátka ke vzdělání.

Petr Suchomel

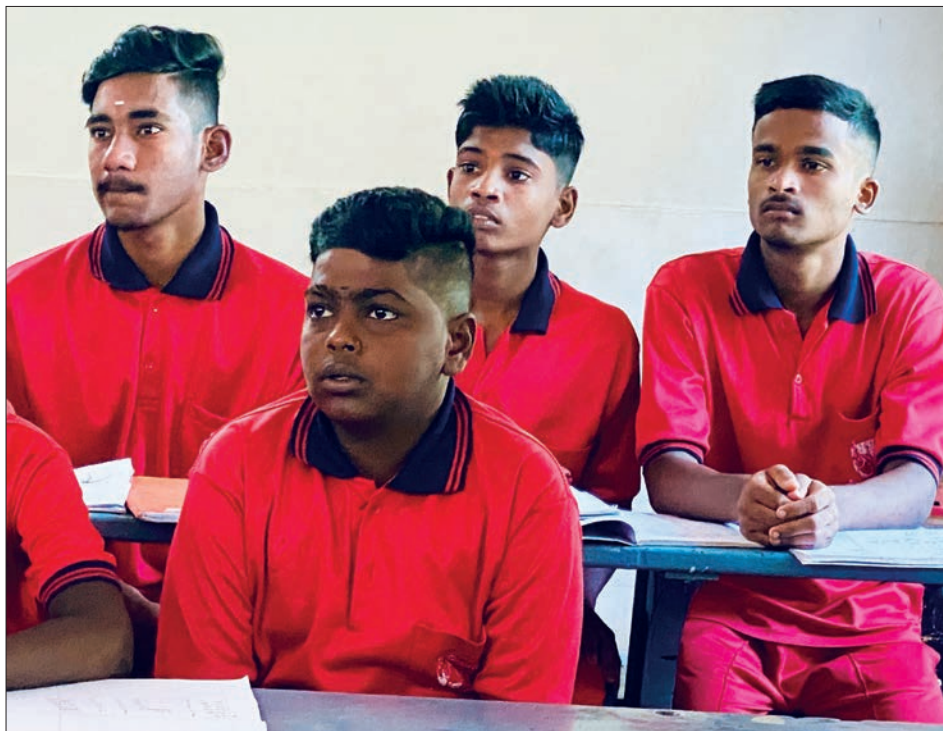
Ředitel projektu v Indii, P. Christy, s biskupem Janem ve Škole sv. Josefa v Bangalore.

Sponzoři zdejších školákům přispívají na školné, pomůcky i další výdaje, někdy i na dopravu a obědy. Barevná trička odlišují školní týmy, které spolu po celý rok soutěží.

Setkání s dětmi ve městě Belgaum.

Škola sv. Josefa v Bangalore. Školní uniformy jsou v Indii nutností, stírají sociální rozdíly.

Přivítání ve Škole svatého Antonína v Chandgadu. Indickým zvykem je dekorovat příchozího pestrou látkou, náhrdelníkem a sypat mu na cestu květiny.

◀ Přivítání ve škole Chandgadu.

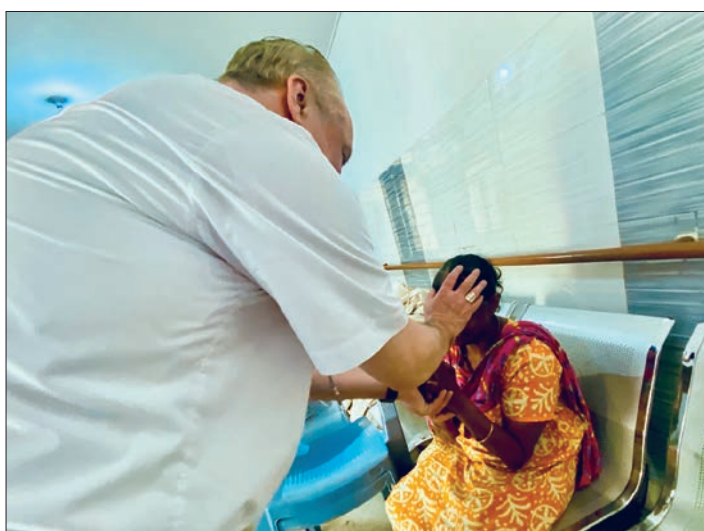
◀ Třetí třída v Chandgadu u Kolhapúru.

◀ Předvánoční setkání podporovaných dětí a rodičů v Bangalore.

◀ Před katedrálou v Bangalore se zdejším arcibiskupem.

◀ V nemocnici v Bangalore, kde se léčí pacienti s leprou.

◀ Návštěva z Evropy budí v chudých čtvrtích Bangalore zvědavost.

Biskup Jan: Vzděláním děti nejenom vytáhneme z bíd, ale dáme jim klíč k zodpovědnému životu

Biskup Jan Vokál strávil v diecézích Bangalore a Belgaum několik adventních dní. Opětoval tím červnovou návštěvu zdejších biskupů v Hradci Králové. „Indie je země radostných a vděčných lidí. Pomoc, kterou dětem dáváme, je naprosto hmatatelná,“ říká.

77 Obě indické diecéze jste navštívil již krátce po nástupu do úřadu před jednácti lety, nyní jste se tam vrátil. Co se změnilo?

Města se trochu modernizovala, ale logicky se to moc nedotklo běžných lidí, kteří žijí v chýších, slumech či na venkově. Jejich život je pořád podobný jako před sto lety. Jediným „výtahem“ z bíd – nejenom materiální, ale i morální, protože lidé v ní nemohou rozvíjet své dary – tam zůstává škola. Proto jsem rád, že právě na ni dává naše charita důraz. Pokud bychom se soustředili jen na materiální pomoc, nemělo by to efekt.

77 Proč je podle vás škola důležitější?

(Biskup Jan v kapli bangalorského arcibiskupa.

77 Podpora dítěte není jednosměrná. Stane se z něj vzdělanější, zralý člověk, který může překročit stín své rodiny. Podílet se na tom je obdarováním i pro dárce.

Každá věc se spotřebuje, ale vzdělání vede ke schopnosti řádně naložit se svým životem. Jídlo se sní, šaty obnosí, střecha, kterou se nikdo nenaučí opravit, za deset let popraská. Se vzděláním dáte dítěti klíč k zodpovědnému životu. Ale především – všichni dostáváme povolání od Boha, abychom dar svého života rozvíjeli. Pán nás nepovolává k tomu, abychom se dobře najedli a nic nám nechybělo, ale abychom k životu přistupovali jako k úkolu. Proto je vzdělání prvním krokem. Bez něho toho budeme vědět málo o světě, ale i o sobě a o Bohu. Obtížně bychom rozvíjeli i své svědomí, odpovědnost za druhé.

77 Viděl jste v Indii konkrétní dopady hradecké pomoci?

Příkladů jsou tisíce. Mezi dříve podporovanými dětmi jsou lékaři, technici, úředníci. Ale i u těch nejmenších dětí je vidět pokrok. Navštívili jsme rodinu, které dárce kromě školy pro děti pomohli i k důstojnému domku a bylo vidět, že je to celkově proměnilo. V místnosti měli malý oltářík, kde se modlí, jejich život dostal nový řád.

77 Má projekt adopce přínos i pro hradeckou diecézi?

Nepochybně. Za ty roky jsme s oběma diecézemi navázali velice intenzivní vztahy. Uvědomil jsem si to, když jsem měl tu čest sloužit Mši svatou o svátku patrona bangalorské katedrály svatého Františka Xaverského po boku tamního arcibiskupa Petera Machada a emeritního arcibiskupa Bernarda Morase. Oba je, stejně jako biskupa Dereka Fernandese z Belgaumu, už považuji za své blízké přátele. Je velmi inspirující zažít univerzalitu Církve v tak daleké části světa. Při všech těch setkáních cítíte, že jste pořád doma. Ani tisíce kilometrů nám nebrání spolupracovat. To je rozhodně obohacení pro obě strany. Ani individuální podpora indického dítěte českým dárce však není jednosměrná. Z dítěte se díky ní stane vzdělanější, zralý člověk, který může překročit stín rodiny, do které se narodil. Podílet se na tom a sledovat tento vývoj, to je samo o sobě obdarováním i pro dárce.

Petr Suchomel)

(„Vzdělání pro dítě promění celou rodinu. Najednou se všichni těší na budoucnost,“ říká biskup.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2023

**Každá koruna
pomáhá**

Koledující Tři králové vám přinášejí radost a Boží požehnání.
Prosíme, podarujte tyto vyslance Charity Česká republika,
pomůžete tak lidem v nouzi!

Děkujeme.

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT V NEDĚLI 8. LEDNA OD 18 HODIN NA ČT1

DMS KOLEDA 30 (60 nebo 90)

→ na číslo **87 777**

Trvalá podpora **DMS TRV KOLEDA 30** (60 nebo 90)

→ na číslo **87 777**

Cena jedné SMS je 30, 60, 90 Kč. Více na www.darcovskasms.cz

→ Darovat online na www.trikralovasbirka.cz

Až u vás v lednu tříkráloví koledníci zazvoní, popřejí vám vše dobré v novém roce a napíší na dveře požehnání K+M+B 2023, přispějte jim, prosím, také do kasičky na pomoc nemocným a potřebným.

Každý dobrý skutek pomůže. Děkujeme vám!

O koledování v královéhradecké diecézi více na www.hk.caritas.cz a [facebooku](https://www.facebook.com/trikralova_sbirka).

www.trikralovasbirka.cz

@trikralovasbirka

trikralova_sbirka

Český rozhlas

Česká pošta

⊞ Břevnovský arcipat Prokop Siostrzonek

⊞ Hraniční kámen benediktinů na Ostaši

Řeholní řády a kongregace v královéhradecké diecézi (12)

Řád svatého Benedikta

Více než osm staletí už uplynulo od doby, kdy nehostinný kraj za Broumovskými stěnami začali zúrodnovat „černí bratři“. Kraj, který doslova vyrvali přírodě, můžeme dnes plným právem označit Terra Benedictina ... Země benediktinů. Nejen dávné časy vám přiblížíme v rozhovoru s arcipatem Benediktinského arcipatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Praze-Břevnově, jehož součástí je Broumovské opatství sv. Václava, Prokopem Siostrzonkem.

Řád sv. Benedikta je nejstarší organizovaná řehole západní Evropy. Benedikt zřídil první konvent už v roce 529 na Monte Casinno v Itálii. V Čechách vznikl první benediktinský klášter roku 993 v Břevnově. Ten se stal mateřským klášterem pro nová opatství a proboštví. Samostatným opatstvím byly kláštery Hradisko nedaleko Olomouce, Opatovice nad Labem a Sázava. V roce 1048 bylo proboštví zřízeno v Rajhradu u Brna, v polovině 13. století vznikl klášter v Polici nad Metují, a jako poslední byl ve 14. století založen klášter v Broumově.

„Český král Přemysl Otakar I. daroval Polický újezd břevnovskému klášteru v roce 1213,“ začal zastavení v královéhradecké diecézi Prokop Siostrzonek. Benediktini nejprve založili klášter v dnešní Polici nad Metují. Pak se podívali za nejbližší kopec, což jsou Broumovské stěny. Barokní kaple Panny Marie Sněžné na vrchu zvaném Hvězda, stejnojmenná chata. Kdo se odsud někdy podíval na Broumovsko, tak ví, že to je úchvatný pohled. Stejný se asi naskýtal před více než 800 lety benediktinům, kteří zjistili, že za zdánlivě neprostupnými stěnami je další krajina. Uzavřená a příznivá pro to, aby mohla být kolonizovaná. Začali ji kultivovat a místní obyvatelstvo vzdělávat. Bylo to svým způsobem dobrodružství, odvaha i kus umění. Díky trpělivé práci s lidmi i krajinou vyryli první bratři v černých hábitech hlubokou stopu. Je radost pokračovat v jejich činnosti, samozřejmě způsobem odpovídajícím 21. století. Ale ty principy jsou stejné. Odkaz benediktinů na Policko a Broumovsko k tomu zavazuje.

” Benediktini byli už pevně usazeni na Břevnově. Nejstarší český mužský klášter založili roku 993 kníže Boleslav II. a pražský biskup Vojtěch. Co je vedlo k tomu vyhledat další teritorium?

Myslím, že to bylo pokračování toho, co mýnil sv. Vojtěch založením kláštera v Břevnově, že to má být jakési východisko misijní činnosti, ať už na sever nebo na východ směrem do Uher. Takže benediktini z Břevnova odcházejí na jižní Moravu do Rajhradu a posléze, když se komunita upevňuje, přicházejí také na severovýchod českého území ... na Policko a posléze Broumovsko. Snad nikde jinde u nás nezůstalo v krajině tolik starých hraničních kamenů jako v místech, kudy procházela historická hranice panství broumovských benediktinů. Na každém významnějším mezníku je znak broumovského opatství – břevno či ostrev se třemi pahýly. Nejvíce hraničních kamenů je v Broumovských stěnách a na svazích stolové hory Ostaš. Její název je odvozen od sv. Eustacha – patrona lovců. Pochází pravděpodobně z dob, kdy byla okolní

krajina pokryta hustým pohraničním hvozdem, do jehož nitra pronikali jen lovci, pro které se výrazný a svým vzhledem nezaměnitelný vrch stal důležitým orientačním bodem.

Historici i kronikáři se shodují v tom, že kraj za pískovcovými skalami, kterým dnes říkáme Broumovské stěny, měl do líbeznosti daleko. Benediktini nehostinnou krajinu zkulturnili a na její další vývoj měli i krajinotvorný vliv.

Všude tam, kam přišli, začali bratři tím, že kultivovali krajinu a zároveň lidské duše. Nejen pro strážce duchovní a křesťanské. Taková je tradice nejstaršího mužského řádu na našem území. Sahá až do doby biskupského působení sv. Vojtěcha na konci 10. století. Broumovský klášter po dlouhá staletí fungoval jako duchovní, hospodářské i vzdělávací centrum regionu.

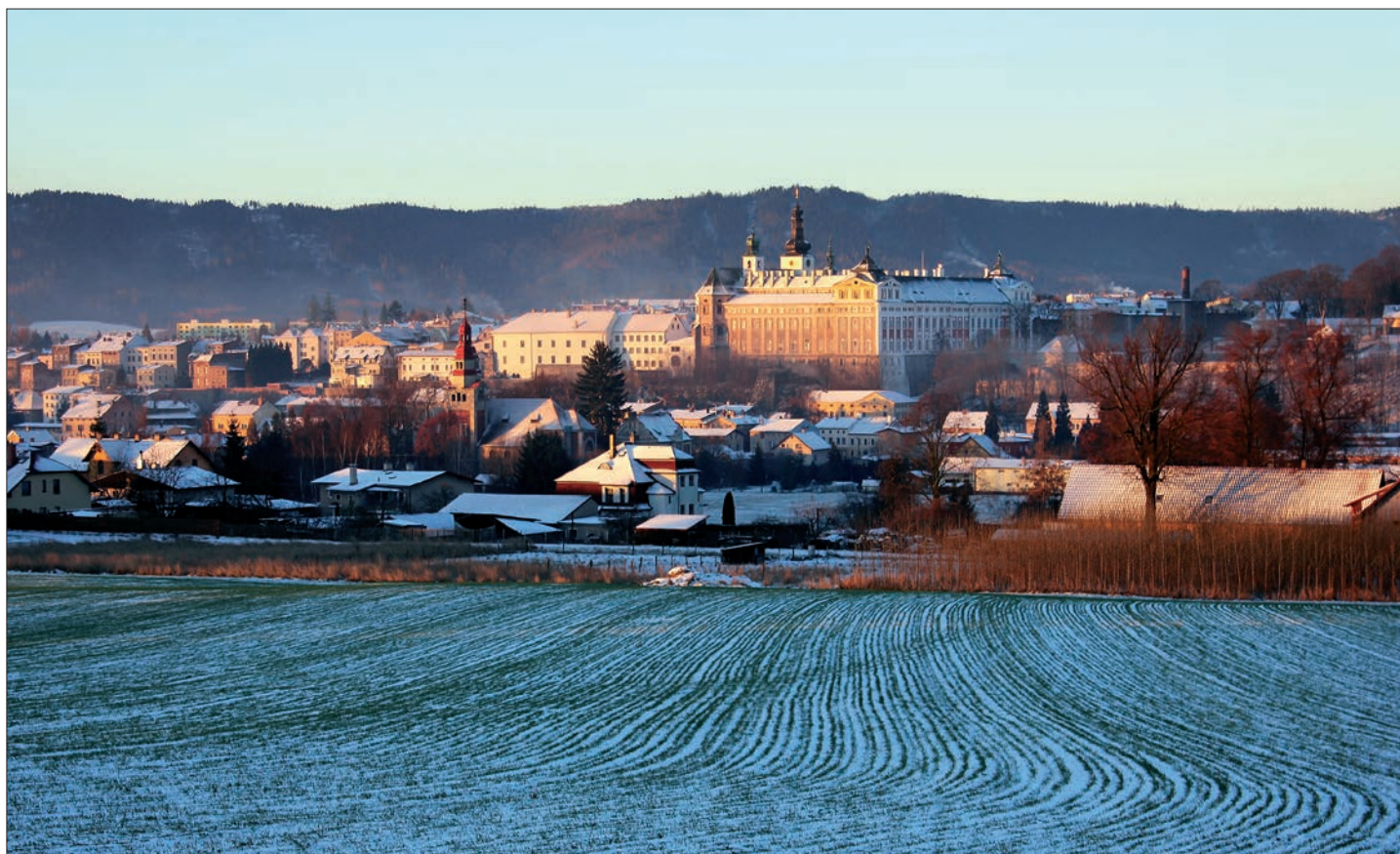
Benediktiny lze charakterizovat třemi slovy: kříž, pluh a pero. To je symbolika

jejich činnosti. Kamkoliv přišli, především chtěli být těmi, kdo žili křesťanství naplno, to byl hlavní smysl založeného kláštera. Pluh, to byla kultivace prostoru, mýcení lesů, řečeno slovníkem 21. století dávali pracovní příležitosti, protože vždycky kolem svých klášterů zakládali vesnice, později města, to je i případ Police a Broumova. Pero, to byla vzdělanost. Málokdo v té době uměl číst. Tím, že se denně scházeli k modlitbám, tak je museli umět přečíst, museli je umět reprodukovat. A nejenže sami uměli číst a psát, ale učili tomu i jiné. Benediktinská klášterní škola byla velmi slavná už před husitskými válkami. Mezi její významné absolventy patřil první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic. Roku 1624 byla reformována na gymnázium, k jeho prvním absolventům patřil Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka, první biskup královéhradecký a poté arcibiskup pražský. Dále dějepisec Bohuslav Balbín, vlastenecký kněz Josef Regner Havlovický nebo spisovatel Alois Jirásek. Studoval tam rovněž ministr financí první československé vlády Alois Rašín. Gymnázium

bylo uzavřeno nacisty v roce 1939, klášter byli benediktini nuceni opustit v roce 1945.

Ora et labora ... modli se a pracuj. Znamé motto benediktinského řádu naplnili bratři, kteří přišli na Broumovsko, do posledního písmena.

Tady musíme vidět to sepětí kláštera břevnovského právě s Policí, Broumovem, ale také s Rajhradem. To bylo něco výjimečného v dějinách řádu, poněvadž benediktinský klášter byl vždycky samostatnou jednotkou. A tady, prakticky po celá staletí, je to společenství klášterů, které žije pod jedním opatem, zvláště klášter břevnovský a broumovský jsou úzce spojené. Význam Broumova vzrostl během husitských válek, kdy klášter na Břevnově byl vypálen husity a opat s několika řeholními bratry uprchl do Broumova. Husité ho sice dvakrát obléhali, ale nikdy se jim nepodařilo město získat. Přesídlení opatů z Břevnova do Broumova mělo ohromný význam pro kulturní a hospodářský rozvoj města a celého

Opravený klášter je dominantou Broumovska

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Leander Khil

Příručka k pozorování ptáků

Začátečník i zkušený pozorovatel ptáků v knize najde řadu užitečných rad a informací, které se vám budou hodit při vašich vycházkách za ptáky. Výběr vhodného dalekohledu, možnosti využití chytrého mobilního telefonu, jak a kde ptáky nejlépe pozorovat... Výpravná a podrobná příručka vám pomůže i s určováním vzácnějších či obtížně určitelných druhů. *Váz., 304 s., 850 Kč*

Paco Calvo

Planta sapiens

O inteligenci rostlin

Fascinující sonda do vnitřního světa rostlin založená na nejmodernějším výzkumu rostlinné inteligence. Autor, přední osobnost filozofie rostlinné signalizace a chování, předkládá zcela nový pohled na biologii rostlin a vysvětluje, jak rostliny pohánějí technologický rozvoj: od robotiky přes umělou inteligenci až po řešení ekologické krize. *Váz., 288 s., 449 Kč*

(Hraniční kameny benediktinů na Ostaši

zdejšího kraje. Koncem 16. století dochází v Broumově k úpadku řeholního života v důsledku reformace. Např. opat Martin, zvaný „Korýtko“, proslul svou lakotou. Byl donucen svůj úřad opustit. Novým opatem se stal energický Wolfgang Selender z Prošovic. Za jeho působení došlo k ostrému sporu s místními protestanty. V ohrožení života se uchýlil na Moravu, kde roku 1619 zemřel.

Řada opatů ohromného významu následovala v období katolické reformace po roce 1620. Zmíňme alespoň Tomáše Sartoria (1663–1738) a Otmara Daniela Zinkeho (1700–1738), za jejichž působení byla započata velkolepá stavební činnost. A nezapomínejme na Rajhrad. Žil svým vlastním životem, ale také patřil do společenství klášterů pod jedním opatem. Až do roku 1813, kdy se rajhradský klášter stal samostatným opatstvím ... letos tomu bude 210 let.

Ale ... po celá staletí je tady symbióza těchto klášterů. Co je podstatné pro benediktiny, že skládají slib změny mravů, poslušnosti a stálosti místa. Slibem změny mravů se mnich zavazuje žít podle Řehole svatého Benedikta a usilovat o evangelijní dokonalost zřeknutím se světa, což zahrnuje i slib naplňování evangelijních rad Bohu zasvěcené čistoty a chudoby, které k podstatě řeholního života neoddělitelně náležejí. Slibem poslušnosti podřizuje mnich svou vlastní vůli vůli svých představených. Slib stálosti místa znamená, že benediktin

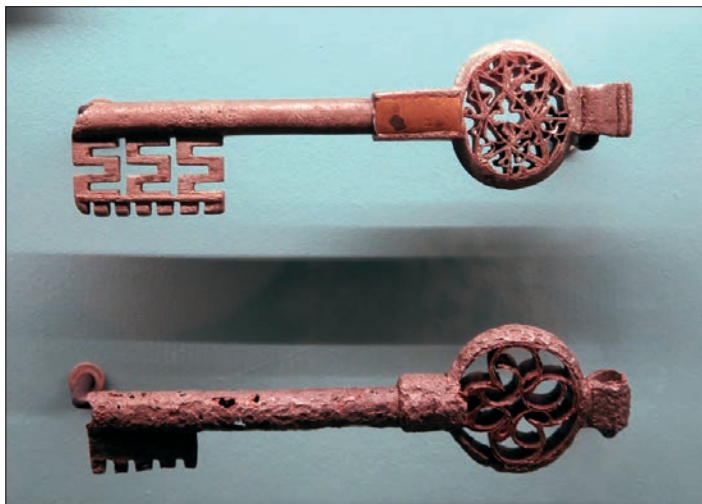

skládá svoje sliby pro příslušný klášter. Takže vždycky to byly sliby pro tu konkrétní břevnovsko-broumovskou komunitu a bratři byli překládáni, kam bylo potřeba.

” Jednou z nejslavnějších kapitol broumovského kláštera, jak už řečeno, byla doba, kdy tam působili opati Tomáš Sartorius a Otmara Zinke, kteří za sebou zanechali výrazné svědectví doby ...

Když se podíváme na vyobrazení opata Tomáše Sartoria, které visí v břevnovském klášteře, vidíme také jeho heslo: *Quod nocet, docet*. Za dobu jeho opatské služby v klášteře mnohokrát hořelo, prožil selské bouře a lidová povstání na svém panství v Broumově. Ale on se nevzdával, proto to heslo: *Quod nocet, docet – Co škodí, to učí*.

Byl to opat, který v samotném Břevnově začal stavební dílo, které se nedařilo od roku 1420. A najednou, za jeho působení v druhé polovině 17. století, se konečně v Břevnově staví, a představuje se také v Broumově. Počátky toho, co vidíme v současné době v Břevnově i v Broumově, je třeba hledat v době opata Tomáše Sartoria. Umírá v roce 1700 a jeho nástupcem se stává Otmara Zinke, který byl opatem 38 let a já vždycky říkám, že uměl dvě věci – srovnat lidi a sehnat peníze. Samozřejmě nechci vnímat jeho opatské období jenom pod zorným úhlem jakéhosi podnikání, ale je úžasné,

❖ Klíče z opatovického kláštera ze sbírek Východočeské muzea

❖ Morávkův původně vodní mlýn Opatovice nad Labem

co všechno z té doby pochází. Prakticky celá barokní přestavba Broumova, Police nad Metují, Břevnova – to je úžasné stavební dílo.

Když se vrátíme na Broumovsko, jsou to i všechny ty kostely, které doposud můžeme najít v každé vesnici. Jsme rádi, že s nimi můžeme veřejnost seznamovat třeba při festivalu Za poklady Broumova, kdy se tyto perly architektury kostely otvírají návštěvníkům, aby v nich se mohli zaposlouchat do tónů krásné hudby a mohli vnímat krásu baroka a přispět k tomu, aby tyto kostely znovu zazářily v původní kráse.

77 Když jsme u dějin nejmodernějších, tak změnu v uspořádání znamená rok 1939, kdy se oba kláštery zase rozdělují?

Opat Dominik Prokop, rodák z Otovic, sudetoněmecký benediktinský mnich s českými kořeny, viděl, že situace bude velmi složitá. Když se Sudety odtrhnou od republiky a stanou se německým územím, na němž zůstane Broumov, bude potřeba, aby kláštery žily každý svým způsobem. Proto bylo požádáno o osamostatnění Broumova od Břevnova. Stalo se. Dominik Prokop se v roce 1939 stal prvním opatem samostatného Broumova a mladý Anastáz Opasek, bylo mu šestadvacet let, se stal převorem už samostatného břevnovského kláštera, který převedl přes období druhé světové války.

Benediktini, jak jsem řekl, skládají slib stability místa. Proto mají silný vztah k místu, kde vstoupili do kláštera, se kterým se zavázali žít až do své smrti. Tenkrát se museli rozhodnout - buď Břevnov nebo Broumov. Většina benediktinů německé národnosti se samozřejmě rozhodla pro Broumov a většina Čechů pro Břevnov, ale byli benediktini německé národnosti, kteří si zvolili Břevnov. Broumovský klášter to ani potom neměl jednoduché. Sudetští Němci nebyli těmi říšskými považováni za občany první kategorie, možná ani druhé. Nebyli to fašisté a nacisté, jak se mnozí domnívají, ale německy mluvící obyvatelé Broumova po mnohá staletí. Žili tam pokojně s Čechy, nikdy by je nenapadlo opustit zemi svých předků. Velmi těžké rozhodnutí čekalo po druhé světové válce také německé benediktiny. Když byli nuceni opustit

Broumov, našli si opuštěný klášter augustiniánů v bavorském Rohru.

V roce 1948 byl učiněn pokus osídlit klášter čechoamerickými benediktiny z Opatství sv. Prokopa v Lisle (Illinois) nedaleko Chicaga. V roce 1948 byla jejich komunita vypovězena z republiky. Od roku 1950 klášter sloužil jako internační tábor pro kněze a řeholníky různých řádů. Na místo řeholních bratří nastupují později také sestry, které musely pracovat v továrnách a v zemědělství. Určité ulehčení přinesl rok 1968, kdy sestry mohly nastoupit službu v charitních domovech. V Broumově zůstaly pouze dominikánky, které zde pekly hostie pro všechny farnosti v Čechách a na Moravě. V roce 1990 přesídlily do ženských klášterů na Moravu.

Anastáz Opasek se v roce 1947 stal opatem břevnovského kláštera, v září 1949 byl zatčen a ve vykonstruovaném monstrprocesu odsouzen na doživotí (amnestován v roce 1960). Po roce 1968 opustil naši zemi a odešel do Rohru. Tam měl svoje spolubratry, svého opata Dominika Prokopa, který ho kdysi přijímal do kláštera a kterému byl převorem, šel mezi své.

77 Slavná minulost, živá současnost?

Je ovlivněna tím, že všude ve světě se potýkáme s nedostatkem duchovních povolání. Proto nemůžeme poukázat na živého řeholníka, který by žil v broumovském klášteře, ale vracíme se na začátek, kdy Břevnov a Broumov byly

❖ Vstup do kláštera v Broumově

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Direktorium pro katechezi

Dokument se zabývá katechezí v evangelizačním poslání církve, obšírně se věnuje osobnosti katechetů a zdůrazňuje, že právě katecheté jsou často prvními svědky víry a hlasateli Božího slova. Direktorium popisuje různé metody a styly katecheze a dodává cenné postřehy o katechezi v konkrétních situacích. *Váz., 334 s., 429 Kč*

365 dní se svatou Faustynou

Deníček Faustiny Kowalské nás učí objevovat milosrdnou Boží lásku, kontemplotovat ji v běžném životě, což znamená jednoduše prožívat náš život s Ježíšem. Faustynina spiritualita je hluboce evangelní a může z ní čerpat každý, bez ohledu na své povolání, vzdělání, věk či postavení. Knížka přináší v promyšleném řazení nejkrásnější citáty světice. *Váz., 408 s., 499 Kč*

spojené. Spravujeme broumovský klášter neboli Benediktinské opatství sv. Václava z Břevnova a chceme, aby žil pro dobro regionu. Klášter Broumov je pohostinným místem vzdělávání, umění, dialogu, setkávání a spolupráce. Inspiruje prohlídkou monumentální ukázky české barokní architektury stejně jako živým programem a kulturou. V prostorách památky funguje Vzdělávací a kulturní centrum Broumov – evropská instituce podněcující tvořivost, sebevědomí a toleranci. „Cílem je navázat na tradici, která tady byla udržovaná od počátku 13. století, kdy byl tak důležitý kříž, pluh a pero,“ uzavřel náš rozhovor arcioopat břeňovsko-broumovský Prokop Siostrzonek.

77 O více než sto let dříve přišli benediktinští mniši do Opatovic nad Labem. Zatímco v Broumově po nich zůstal impozantní klášter, na břehu Labe v Opatovicích dnes není vůbec nic.

Podle tradice se benediktinský klášter v Opatovicích nad Labem vyvinul z poustevnické cely velmože Mikulce. Historické prameny datují jeho založení roky 1073–1086. Klášter zpočátku držel obec Opatovice, Osice, Vysoká a Přelouč. Roku 1129 přibýly ještě Stolany, Lohenice, Březhrad, Dolany a Stěžery. Zřejmě v roce 1086 ho král Vratislav II. povýšil na opatství sv. Vavřince. Podle svědectví téže listiny první mniši pocházeli z Břevnova, prvním opatem se stal Vratislavův kaplan Ondřej. Je doloženo, že v polovině 12. století zdejší řeholníci udržovali kontakty s proslaveným klášterem v Cluny, odkud opat Mysloch přivezl do Opatovic řeholní konstituce. Významnou událostí se pro dějiny opatovického kláštera stalo v roce 1158 nahrazení benediktinů v klášteře Hradisko u Olomouce řádem premonstrátským, kdy část mnichů posílila zdejší konvent. Za Myslochova opatství začala také po roce 1151 výstavba nových konventních budov. Nový klášter i kostel sv. Vavřince vysvětil pražský biskup Daniel I. za přítomnosti krále Vladislava II. roku 1163. Roku 1227 zemřel syn krále Přemysla Otakara I., moravský markrabě Vladislav, a pohřben byl právě v klášterním

kostele sv. Vavřince. Pro spásu duše svého syna pak obdařil král Přemysl roku 1229 opatovický klášter dalšími majetky a potvrdil předchozí donaci. Roku 1253 potvrdil král Přemysl Otakar II. klášteru jeho výsady, v roce 1303 tento akt zopakoval Václavův syn Václav II. Z pramenů ze 14. století lze doložit vznik opatovických patronátních kostelů. Z kolonizační činnosti v Podkrkonoší a Slezsku vzniklo několik opatovických proboštví – v Klášterské Lhotě nedaleko Vrchlabí, v polském Křesoboru, ve Wahlstatu (Legnické Pole), ale také v nedaleké Přelouči. Kulturní a hospodářský rozkvět zažily Opatovice v polovině 14. století – zlatá doba je spojena především se jmény opatů Hroznaty z Lipoltic, Jana Neplacha a Jana z Orle.

Když vypukly husitské války, opat najal posádku na obranu kláštera. Koncem roku 1420 na klášter zaútočili husité z Hradce, ale posádka vedená Alešem ze Šternberka klášter ubránila. Neuspěl ani druhý pokus v březnu roku 1421 – husité vedení hejmanem Lukášem utrpěli porážku v bitvě u Podůlsan. Před dalším útokem spojených husitských vojsk v dubnu téhož roku však už osazenstvo kláštera uprchlo. Husité vedení Divišem Bořkem z Miletínka ho vypálili a mniši odešli do Polska. Titul opatovického opata pak byl ještě v letech 1436–1535 spojen s hodností probošta ve Slezské Středě.

Do současné doby se z opatovického kláštera nedochovaly žádné výrazné stavební pozůstatky. Jeho lokalizace je přibližně známá, ale ani několik archeologických výzkumů jeho podobu neodhalilo. Jen z pramenů víme, že v polovině 12. století jsou klášterní budovy popisovány jako zchátralé a částečně sesuté, takže tehdejší opat Mysloch musel zahájit rozsáhlé opravy. K roku 1229 je doložen klášterní mlýn, v jeho bezprostředním okolí byly nalezeny četné gotické stavební články. Na místě bývalého kláštera vznikl později mlýn zvaný Morávkův (jeho dnešní podoba je z roku 1804). Při průzkumných pracích v roce 1925 byly nalezeny zbytky základů kláštera a hřbitov mnichů.

Modlitba, doutníky, poradny, vaření – jde to dohromady?

Chceme být nejlepším rodinným časopisem!

Znáte časopis Rodinný život? Nejspíš ne. Přesto patří tento titul k legendám křesťanského tištěného trhu. Byl založen před 33 lety a dovršením Kristových let doznává zásadních změn, které z něj mají stvořit novou štiku mezi křesťanskými médii. Nevěříte? Pokud jste rodiči a máte doma děti od pěti do osmnácti let, do roka budete chtít mít ve schránce Rodinný život! Alespoň to tvrdí redakce časopisu, která, jak se zdá, pořádně šlápla na plynový pedál.

Prokop Siostrzonek, Jiří Pavlica, Jana Sieberová nebo třeba bývalý šéfredaktor Katolického týdeníku Antonín Randa. To jsou jen některá známá jména, s nimiž se budou čtenáři setkávat na stránkách Rodinného života.

Dříve tak oblíbené editoriały Antonína Randy tak po letech opět ožijí, tentokrát v nové pravidelné rubrice povídek. „Toník je naší novou posilou v týmu. S jeho příchodem jsme okamžitě začali pracovat na změně koncepce časopisu, tvoříme nové rubriky, oslovujeme nové spolupracovníky a autory.

Je to pořádná jízda, skoro nespíme, ale moc se těšíme, až si budou moci čtenáři přečíst nejbližší číslo Rodinného života,“ říká spokojeně šéfredaktorka Šárka Chlupová.

Rodinný život se může při utváření nové podoby opřít o kvalitní průzkum. Kdo je čtenářem časopisu? Jaká témata nejvíce táhnou? Tipnete si? Rodinný život čtou ze 75% ženy! Ze stávajících rubrik je nejvíce čtení o vztazích a z těch nových si čtenáři odhlasovali třeba rubriky Na hlubinu, Rodinná poradna nebo témata o křesťanských tradicích a hodnotách, které jsou pod tlakem genderových a progresivistických ideologií.

„Když si rodič malých, či dospívajících dětí vezme časopis do ruky, musí si už při čtení titulků říct – to mě zajímá, tohle doma řešíme, o tomhle se chci něco dozvědět,“ vysvětluje Antonín Randa záměr tvůrců časopisu. Ten vychází v únoru a na obálku se už chystá Jiří Pavlica z Hradištanu, který v obsáhlém rozhovoru prozradí mnohé ze svého bohatého života. Schválně, víte, jakou hudbu doma vedoucí Hradištanu poslouchá? Nebo že se jeho rodina nedávno rozrostla o několik nových členů?

Výzvou bude pro redakci třeba rubrika „Kámoš mobil“, která má udělat z nemožných rodičů, kteří nestíhají vývoj moderních technologií, trochu méně nemožné rodiče.

Zajímavá bude také rubrika: Aby se společka neprokecala. Někdo jistě ocení domácího rádce „Jak vyjít s penězi“ nebo si bude zakládat recepty podle vaření klášterních pokrmů, které budou na obrazovkách vařit přímo v klášterních kuchyních s řeholnicemi či řeholníky tvůrci nového pořadu Tv Noe.

Časopis zkrátka musí čtenáře bavit. Člověk si má u něj odpočinout, něco nového se dozvědět, má mu být duchovním i praktickým průvodcem. Jestli církev říká, že je rodina důležitá, časopis Rodinný život chce být důkazem, že nejde jen o prázdnou frázi.

Pokud jste na nový časopis zvědaví, právě teď si můžete objednat jeho zasílání do vaší schránky či do farnosti! Lze ho samozřejmě objednat i jako dárek nebo elektronicky. Časopis vychází čtyřikrát ročně, je barevný, tisknutý na hezkém papíře a jeho roční předplatné činí 300 Kč.

Antonín Randa)

Získejte první číslo zdarma!

Časopis si můžete objednat vyplněním formuláře na stránkách časopisu www.rodinnyzivot.cz pod záložkou Předplatné, případně telefonicky na čísle 587 405 250. Chcete-li využít nabídku slevy, napište do poznámky přihlašovacího formuláře heslo: Adalbert.

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Magnus MacFarlane-Barrow

Bouda, která krmí miliony dětí

Setkáním autora s chudým čtrnáctiletým chlapcem Edwardem z Malawi se zažehla prvotní myšlenka hnutí Mary's Meals: jedno výživné jídlo za den pro každé dítě v místě jeho vzdělávání. Díky velkorysosti dárců dnes už program zahrnuje denně více než 2 miliony dětí v nejchudších zemích světa. Brož., 356 s., 399 Kč

Petr Karas

Pozvedám své oči k horám

Tato kniha o horách a cestách je knihou o duchovním životě, je to kniha pro mládež, ale nejen pro ni, je oslovující a je především autentická. Věřím, že kdyby Kristus žil v naší době, mnoho podobností by se odehrávalo na atletických stadionech, mezi dvěma brankami nebo v navázání na lano při chůzi mezi ledovcovými trhlinami. Vpravdě je nebeské království podobné člověku, který se z posledního chytu výšvihem dostal na vrchol vysoké stěny... Brož., 148 s., 269 Kč

Ples pro Tebe je po covidu zpět

Na desetileté výročí, které by za normálních okolností slavil Ples pro Tebe letos, si jeho pořadatelé i návštěvníci musí ještě počkat. Charitativní akci, jejíž každoroční výtěžek v rádech desetitisíců putoval potřebným po celém světě, totiž vystavila dvouletou „stopku“ koronavirová pandemie. Letos už ale situace byla naštěstí příznivější, a tak se stovky lidí dobré vůle mohly potkat v sobotu 19. listopadu. V orlickoústeckém kulturním domě pro ně byl nachystán bohatý program.

Letošní výtěžek do Ugandy

Ples, který rodiny a mládež zdejší římskokatolické farnosti uspořádaly poprvé v roce 2013, od počátku spolupracuje s Papežskými misijními díly. V minulých letech putovaly desetitisíce korun například do Bangladéše či na Filipíny, hojně zastoupené byly také africké státy. A právě obyvatelům „černého kontinentu“ se organizátoři misijního plesu rozhodli pomoci i letos. „Výtěžek obdrží zdravotní středisko v ugandské diecézi Kotido, které zřídili misionáři už v 50. letech minulého století. Stavba je však kvůli tomu velmi zastaralá a chátrá, proto potřebuje výraznější rekonstrukci,“ zmiňuje při bilanci letošního ročníku Dominika Javůrková z pořadatelského týmu a dodává: „Většinu z téměř dvaceti tisíc pacientů tvoří děti školního věku. Aby pro ně bylo zdravotní středisko bezpečným a důstojným místem, je potřeba opravit střechu, strop, podlahu, renovovat okna, dveře, ale také elektroinstalaci a vodoinstalaci.“

Výtěžek akce tým dobrovolníků určitě překvapil a potěšil. Dosud rekordní částku necelých 80 tisíc korun, kterou Ples pro Tebe atakoval před čtyřmi lety, se podařilo pokrýt o dalších bezmála 20 tisíc. „Odhadujeme ji na 95 tisíc, návštěvnost plesu totiž byla po covidové pauze nad očekávání. Mezi hosty nechyběla diecézní ředitelka Papežských misijních děl Ludmila Terezie Soukalová, za farnost její administrátor Jan Pitřinec. Podpořilo nás město Ústí nad Orlicí, řada drobných sponzorů a v neposlední řadě všichni příchozí,“ doplňuje manžel Dominiky Javůrkové Josef, další z pořadatelů.

Národní kancelář Papežských misijních děl v ČR

Na Kropáčce 30/1
Hradec Králové
500 03
tel. 604 838 882
č. ú.: 72540444/2700
pmd@missio.cz

Facebook: PapezskaMisijniDila

www.missio.cz

Plány do budoucna

Hlavní cíle Plesu pro Tebe? Podle organizačního týmu hlavně vydržet, samotné pořádání není snadné, navíc současná situace podobným akcím příliš nepřeje. „Jme moc rádi, že se nám podařilo po covidové pauze ples uspořádat a přišlo ještě více lidí než v minulých letech,“ uzavírá Josef Javůrek.

Tři králové budou rozdávat radost opět naživo

ⓘ Tříkrálová sbírka na Jilemnicku. Foto: Jakub Žák

Začátkem ledna tradičně vyrazí do ulic tříkráloví koledníci, aby do našich domovů přinesli radostné poselství Vánoc. Až u vás zazvoní, popřejí vám vše dobré v novém roce a napíší na dveře požehnání K + M + B + 2023, přispějte jim, prosím, také do pokladničky na pomoc nemocným a potřebným v nouzi. Děkujeme vám!

Dobročinnou Tříkrálovou sbírku pořádá Charita Česká republika již potřinácté v době **od 1. do 15. ledna**. V naší diecézi vyjde nejvíc skupinek na koledu v prvním lednovém týdnu. V **Hradci Králové** požehná třem králům biskup Jan Vokál v **pátek 6. ledna v 8 hod. v katedrále Sv. Ducha**. V **Pardubicích** slavnostně zahájí sbírku **ve středu 4. ledna v 9:30 hod.** na Pernštýnském náměstí. Koledníkům dá požehnání pomocný biskup Josef Kajnek a u betlému zazpívají Bonifantes s Adélou Krátkou. Před zahájením projdou centrem města „tři královny“ na koních z farmy Apolenka.

Koledníky Charity poznáte podle toho, že vybírají finanční příspěvky do úředně zapečetěné pokladničky s logem Charity a obdarovávají dárce drobnou pozorností – cukříky a kalendáříky. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

Koledníky Charity poznáte podle toho, že vybírají finanční příspěvky do úředně zapečetěné pokladničky s logem Charity a obdarovávají dárce drobnou pozorností – cukříky a kalendáříky. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

Doprovodné akce

Charity pro vás připravily i spoustu **doprovodných akcí**, často ve spolupráci s farností – tříkrálové koncerty a průvody, živé betlémy nebo další zajímavé akce pro koledníky za odměnu. Tři králové na koních tradičně povedou průvod koledníků městem k živému betlému na Palackého náměstí v **Poličce v sobotu 7. ledna** (od 8:30 do 10:00 hod.). Pozvánky najdete v rubrice Tříkrálový kalendář a na www.hk.caritas.cz.

Kino pro koledníky za odměnu chystají v Hradci Králové, Náchodě, Jilemnici, Litomyšli nebo Poličce, a divadelní pohádku na Orlickoústecku.

Charita ČR pořádá také **tříkrálovou fotosoutěž pro koledníky** na Instagramu o hodnotné ceny.

Komu sbírka pomůže

Tříkrálová sbírka pomůže nemocným a potřebným především v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu bude věnována na humanitární pomoc do zahraničí.

- Hradecká Oblastní charita z výtěžku sbírky podpoří výstavbu **lůžkového hospice ve Stěžerách** a Oblastní charita Pardubice **rekonstrukci prostor pro domácí hospic v Dražkovicích**. V Hospici Anežky České v Červeném Kostelci a v trutnovské Domácí hospicové péči potřebují obnovit **zdravotní materiál a vybavení pro péči o těžce nemocné**. **Hospicovou péči** podpoří také v Poličce a Chrudimi.
- Kutnohorská Charita věnuje vykoledované peníze na podporu **Centra Přístav**, kde pomáhají seniorům a lidem se zdravotním postižením.
- Charita v Trutnově z darovaných prostředků podpoří také **odbornou pomoc pro děti s traumatem**, kterým pomáhá Centrum náhradní rodinné péče Maják.
- V Domově sv. Josefa v Žirči potřebují **výtah** do budovy sv. Kláry, kde poskytují **odlehčovací služby nemocným s roztroušenou sklerózou**.

>>> Pokračování ze strany 31

- Oblastní charita Nové Hrady u Skutče z výnosu sbírky pořídí **pojezdové kolejnice pro přesun imobilních klientů denního stacionáře v Chotovicích.**
- Na Náchodsku, Orlickoústecku, v Dolním Újezdě i v dalších oblastech použijí vybrané prostředky na podporu **Charitní pečovatelské služby**, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením. Charity v Dobrušce a Studenci z darovaných příspěvků nakoupí **zdravotní pomůcky** do svých terénních služeb.
- Oblastní charita Polička z výtěžku Tříkrálové sbírky podpoří také nové **Centrum duševního zdraví ve Svitavách.**
- Rychnovská a orlickoústecká Charita věnuje část výnosu sbírky na **podporu služby Nízkopražského centra pro lidi bez domova.**
- Na Jičínsku, Kutnohorsku a Litomyšlsku z tříkrálových darů podpoří **dobrovolnické programy** na pomoc nemocným, seniorům, handicapovaným a znevýhodněným dětem.

Část výtěžku věnují naše Charity také na **dobročinné projekty pro chudé rodiny s dětmi a potřebné lidi v Indii**, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové. Konkrétně na kvalifikační kurzy pro nevyučené a nezaměstnané mladé lidi a dětské večerní vzdělávání v oblasti Bangaloru, podpora nemajetných školáček a vysokoškolských studentů v oblasti Belgaum.

Přehled všech záměrů a kde už sbírka pomáhá, najdete na našem webu www.hk.caritas.cz.

Jak můžete také přispět

Tříkrálovou sbírku můžete podpořit také **bezhotovostním darem na účet sbírky až do 31. ledna** a v mnoha regionech

i **finančním příspěvkem do statické kasičky** v charitních zařízeních, v kostelech, na úřadech nebo v obchodech.

Do **online pokladničky** na www.trikralovasbirka.cz je možné přispívat dokonce po celý rok.

Pomůžete i odesláním dárcovské sms ve tvaru: **DMS KOLEDA 30 (60, 90 nebo 190)** na číslo **87 777** (cena jedné SMS je 30, 60, 90 a 190 Kč), nebo **DMS TRV KOLEDA 30 (60, 90 nebo 190)** na číslo **87 777** (trvalá podpora). Více také na webu www.darcovskasms.cz.

Tříkrálový koncert

Nenechte si ujít také tříkrálový koncert **v neděli 8. ledna od 18 hodin na ČT 1** v přímém přenosu z Městského divadla Brno. Vystoupí Adam Mišík, Like-It, Kateřina Marie Tichá a Bandjeez, Hana Holišová a NewTime7. Moderují Martina Kociánová a Jan Čenský.

Více na www.trikralovasbirka.cz. Sledujte i tříkrálový Facebook a Instagram.

Hlavní partner: T-Mobile. **Partner:** Nadace České spořitelny, Česká pošta. **Hlavní mediální partner:** Česká televize a Český rozhlas.

Začněte nový rok dobrým skutkem. Děkujeme vám!

Aktuální informace o koledování najdete na našem webu www.hk.caritas.cz a na stránkách vašich Charit.

Sledujte nás také na Facebooku a sdílejte dobré skutky i se svými nejbližšími a přáteli!

V novém roce 2023 přejeme vám i vašim rodinám hlavně hodně zdraví a Božího požehnání!

Plošinka už slouží handicapovaným a seniorům v Domě sv. Josefa v Chotovicích

Plošinka, tak říkají novému vozu, který letos pořídili z výtěžku Tříkrálové sbírky v Domě sv. Josefa v Chotovicích na Litomyšlsku, kde pomáhají lidem se zdravotním postižením. Devítimístné bezbariérové auto, které pojme až čtyři vozičkáře, už slouží k přepravě klientů denního stacionáře a sociálně terapeutických dílen. Plošinku vyzkoušeli i dvojčata Ráda a Honzík, kteří se po dětské obrně pohybují od malička na vozíku. „*Kluci se do ‚domečku‘ vždycky moc těší. Mají tu připravený pestrý a pravidelný program. Cítí se tu jako doma, a to je pro nás nejdůležitější,*“ říká jejich maminka.

Dvojčata mají řadu zdravotních postižení a problémů, které s věkem ještě přibývají. Jejich maminka, původní profesí prodávka, je tak už jednadvacet let mámou na plný úvazek. Velkou oporou je rodině také manžel. „*Je to jako ve vlnách, chvíli klid a druhý den musíme do nemocnice. Pěče o kluky je náročná, ale když odjedou třeba na ozdravný pobyt nebo na prázdniny, tak nám moc chybí,*“ svěčuje se maminka dvojčat.

Rádu a Honzíka fascinuje veškerá technika, a tak stihli i krátkou návštěvu charitní prádelny. V denním stacionáři už vládla předvánoční atmosféra. Klienti nacvičovali koledy a divadlo na besídku. „*Dopoledne jsme taky zdobili perníčky,*“ informuje 93letá Jaruška. Ve výtvarných dílnách vyráběli s klienty svíčky a vánoční dekorace, v keramické zase betlémy nebo anděly. V šicí dílně se už pomalu chystali na jaro. V Domě sv. Josefa se věnují také zahradničení a ve cvičné kuchyni se klienti učí vařit a zpracovávat potraviny, zeleninu nebo bylinky.

Do Domu sv. Josefa v Chotovicích rádi jezdí také dvojčata Ráda a Honzík z Litomyšlska. Oba už vyzkoušeli Plošinku, nové svozové auto pro klienty se zdravotním postižením, které mohla novohradská Charita pořídít díky Tříkrálové sbírce. Děkujeme! Foto: Jana Karasová

„*V denním stacionáři nabízíme zázemí a smysluplný program lidem se zdravotním postižením, aby se mohli dál rozvíjet. Posláním sociálně terapeutických dílen je připravit naše klienty do života, aby byli co nejvíce soběstační a dokázali se uplatnit i na trhu práce,*“ přibližuje vedoucí centra Lenka Švecová. Do stacionáře a dílen jich dojíždí přes šest desítek z obcí vzdálených i 30 km. S jejich svozem denně pomáhá také Plošinka, se kterou vyráží i na výlety za poznáním, nebo na jarmarky s výrobky z dílen.

Jana Karasová

Děkujeme všem, kteří nám pomáhají pomáhat, a věříme, že tříkráloví koledníci v lednu opět přinesou radost do našich domovů i v této nelehké době.

Návštěva podporovaných dětí v Indii

Pracovníci projektu Adopce na dálku v čele s ředitelkou hradecké Diecézní charity Annou Maclovou navštívili v prosinci naše partnerské diecéze Belgaum a Bangalore v Indii. Setkali se s indickými dětmi, které podporují čeští dárci Adopce na dálku, a také s absolventy kvalifikačních kurzů pro mladé. K výpravě se připojil i biskup Jan Vokál a všichni se zúčastnili vánoční besídky pro 650 dětí v Bangalore. Prohlédli si také internátní školu v Karádi, jejíž výstavbu podpořili dárci Tříkrálové sbírky, Adopce na dálku a benefičních akcí v Česku.

„*Děti měly v každé škole a osadě, kterou jsme navštívili, připravené vystoupení, a všude byli školáci a jejich rodiče plni vděčnosti za podporu českých dárců,*“ říká Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity HK. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Jana Karasová

Návštěva internátní školy v Karádi pro chudé indické děti z odlehklých vesnic, která byla podpořena také z výtěžku Tříkrálové sbírky. Děkujeme! Foto: Adopce na dálku Diecézní charity HK

(TŘÍKRÁLOVÝ KALENDÁŘ

Pardubice

Slavnostní zahájení Tříkrálové sbírky

■ **4. 1. od 9:30 hod., Pernštýnské náměstí.** Centrem města projdou „tři královny“ na koních z farmy Apolenka v doprovodu koledníků, kterým požehná biskup Josef Kajnek a pozdraví je ředitelka Oblastní charity Pardubice Marie Hubálková. V programu vystoupí Chlapecký sbor Bonifantes pod vedením Jana Míška a zpěvačka Adéla Krátká. Akce se koná pod záštitou primátora města Pardubic Jana Nadrchala a náměstka hejtmana Pardubického kraje Romana Línska, kteří také přijali pozvání. (Online přenos na YouTube kanále).

Více na www.pardubice.charita.cz.

Polička

Tříkrálový průvod a živý betlém

■ **7. 1. od 8:30 hod. Průvod koledníků** městem povedou tři králové na koních ze sídla Charity (Vrchlického 16) směrem k Palackého náměstí, kde se připojí k **Živému betlému (od 9 do 10 hod.)**. Ten bude čítat čtyři desítky živých postav, malého Ježíška, živá zvířata (ovce, koně a další), připojí se i hudebníci a muzikanti. Pořádají Oblastní charita Polička a zdejší Římskokatolická farnost.

Více na www.policka.charita.cz.

Humpolec

Živý betlém

■ **7. 1. od 9 hod., Horní náměstí.**

Více na www.hb.charita.cz.

Dolní Dobrouč, Letohrad

Tříkrálový průvod

■ **14. 1. dopoledne v Dolní Dobrouči, odpoledne v Letohradě.** Pořádá Šermířský spolek Honorata.

Více na www.uo.charita.cz.

Dolní Čermná, Králíky

Divadlo pro koledníky

■ **26. 1. Zapomenutá pohádka, Orlovna Dolní Čermná,** od 17 hod.

■ **27. 1. Větrná pohádka, Klub Na Střelnici, Králíky,** od 17 hod.

Hraje Teatr Pavla Šmída. Vstup zdarma pro koledníky a všechny, kdo pomáhají s Tříkrálovou sbírkou. Pořádá Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

Více na www.uo.charita.cz.

Dobruška

Zpívání koledníků u vánočního stromu

■ **8. 1. od 17 hod., náměstí F. L. Věka.** Ukončení vánočního období, zhasnutí vánočního stromu a vyhlášení předběžného výsledku tříkrálové koledy.

Více na www.dobruska.charita.cz.

Tříkrálové koncerty

■ **Neratov v Orlických horách: 7. 1. ve 14 hod., kostel Nanebevzetí Panny Marie.** J. J. Ryba: Česká mše vánoční v podání souborů Litomyšlský symfonický orchestr, Spojené litomyšlské sbory a Otakar Vysoké Mýto.

Více na www.neratov.cz a www.rychnov.charita.cz.

■ **Jaroměř: 7. 1. v 17 hod., kostel sv. Jakuba.** V programu zazní koledy v podání sboru Ostrováček.

Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

■ **Horní Čermná: 7. 1. v 18 hod, Evangelický kostel.** Účinkují Filip Dvořák – cembalo, Jan Keller – violoncello, Matyáš Keller – violoncello.

Více na www.uo.charita.cz.

■ **Trutnov: 8. 1. od 15 hod., kostel Narození Panny Marie.** Účinkuje pěvecký sbor Chorea Concorctica.

Více na www.trutnov.charita.cz.

■ **Pardubice: 8. 1. od 16 hod., kostel sv. Bartoloměje.** Účinkuje Chráněný sbor a orchestr pod vedením prof. Jiřího Kuchvála (on-line přenos najdete na YouTube kanále).

Více na www.pardubice.charita.cz.

■ **Kutná Hora-Sedlec: 8. 1. od 16 hod., katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele.** Účinkují žáci varhanního oddělení Konzervatoře Pardubice ze tříd Mgr. Aleše Bárty, MgA. Pavla Svobody a MgA. Michala Hanuše. Vstupné dobrovolné. Výtěžek poputuje na Tříkrálovou sbírku.

Více na www.kh.charita.cz.

■ **Červený Kostelec: 8. 1. v 17 hod., kostel sv. Jakuba Většího.** Účinkují Komorní orchestr Slávy Vorlové a dětský pěvecký sbor Canto ZUŠ Náchod se svými sólisty.

Více na www.ochck.cz.

■ **Ústí nad Orlicí: 8. 1. v 17 hod., kostel Nanebevzetí Panny Marie.** Jakub Jan Ryba – Hej mistře! v podání pěveckých sborů Orlickoústecka.

Více na www.uo.charita.cz.

■ **Česká Třebová: 14. 1., kostel sv. Jakuba Většího.**

Více na www.uo.charita.cz.

BUĎ UDATNÉHO SRDCE!

NEBOJTE SE!

žalžitkový program
pro žáky 2. stupně
ZŠ

CO TO
ZNAMENÁ?

OPRAVDU
TAM MÁME
JÍT?

PŘECE TO
NEVZDÁME...

??

?

MĚL JSEM
O TEBE VÁŽNĚ
STRACH...

VSTÁVEJ!
ZDÁL SE MI FAKT
DIVNÝ SEN...

Cvičíte si rádi postřeh, jste zvědaví?

Královéhradečtí biskupové

Královéhradecká diecéze byla založena v roce 1664. Současným diecézním biskupem je Mons. Jan Vokál, který je v pořadí 25. hradeckým biskupem. Svátý otec Benedikt XVI. mu správu diecéze svěděl v roce 2011.

Malované obrazy jeho předchůdců, které najdete v tomto pexesu, zdobí chodby biskupské rezidence na Velkém náměstí v Hradci Králové.

V královéhradecké diecézi působí od roku 1992 pomocný biskup Mons. Josef Kajnek.

Hlavním chrámem diecéze je katedrála Svätého Ducha, kde diecézní biskup předsedá bohoslužbám při významných církevních svátcích a slavnostech. Ještě před vybudováním biskupské rezidence v Hradci Králové sídlili biskupové na zámku v Chrásti. V lesích u Vortové pak bylo postaveno letní sídlo biskupů – Lesovna. Do roku 1950 existoval v Hradci Králové kněžský seminář s kostelem sv. Jana Nepomuckého.

Nejen o královéhradeckých biskupech se více dočtete na webových stránkách bihk.cz.

Vydalo Biskupství královéhradecké 2022.

vhodný dárek pro děti i dospělé

Kostely a kaple královéhradecké diecéze

Počátky křesťanství na území královéhradecké diecéze sahají do 10. století a jsou spojeny se slovanským kmenem Slavníkovců a s jejich panstvím v Libici nad Cidlinou, rodišti sv. Vojtěcha. Královéhradecká diecéze je jednou z pěti, které tvoří tzv. českou církevní provincii. Leží na východě Čech, její rozloha činí 11 633 km² a zahrnuje pět krajů České republiky – Královéhradecký, Pardubický a Východočeský, Středočeský a Vysočiny. Územně je rozdělena do 14 vikariátů, složených z 265 farností na rozloze téměř 6000 obcí. Patronem královéhradecké diecéze je sv. Klement I. V diecézi je 1100 kostelů a kaplí, přičemž těch velkých kostelů je 800. Mezi významná mariánská poutní místa patří Hora Matky Boží u Králík, chrám Panny Marie Pomocné na Chlumku u Luže či kostel Nanebevzetí Panny Marie v Neratově. O královéhradecké diecézi se více dočtete na webových stránkách bihk.cz. Vydalo Biskupství královéhradecké v roce 2022. Poděkování patří spolkům Člověk a víra a farnostem v diecézi za poskytnuté fotografie.

Biskupství královéhradecké připravilo pro chvíle zábavy dvě pexesa s motivy královéhradecké diecéze:

pexesa s motivy kostelů a kaplí v diecézi a s královéhradeckými biskupy

Máte-li zájem, rádi vám pexeso zašleme.
Cena pexesa je 29 Kč + poštovné.
Objednávky na zasílejte na: adalbert@bihk.cz